

grand
KAFA
GOLD

*I miris i ukus
i srećni praznici*

grand
KAFA

Raskošan prikaz ličnih drama i intimnih
ambisa majstorice kratke forme

Rumena Bužarovska
OSMICA

Nežne, usamljene, ljute,
destruktivne, uplašene, odlučne.
Devojčice. Žene.
I njihov svet.

BOOKASTORE.

Cara Lazara 12, Beograd
Cara Dušana 68, Beograd
www.booka.rs

Sadržaj

04 - 05 / AGENDA

DOGAĐAJI KOJE PREPORUČUJEMO

16 - 17 / INTERVJU

LANA BASTAŠIĆ

22 - 24 / STIL

MOĆ U NAKITU

IMATE INFORMACIJU
KOJU ŽELITE DA
OBJAVIMO?
PIŠITE NAM NA

INFO@CITYMAGAZINE.RS

ILI NAS
POZOVITE NA
+381 11 328 60 88,
+381 11 218 82 12

26 - 28 / GASTRO

34 - 35 / EKOLOGIJA

UMETNOST ZA: NAŠE REKE, MORA,
JEZERA I OKEANE

40 - 42 / TV EKRAN

ODMORITE OČI, ODVOJTE VREME,
PRIPREMITE KOKICE.

CITY MAGAZINE

BESPLATNI MAGAZIN ZA URBANI ŽIVOTNI STIL / IZDAVAČ:
CITY MAGAZINE ROULARTA D.O.O. / ADRESA REDAKCIJE:
KAPETAN MIŠINA 8, 11000 BEOGRAD - INFO@CITYMAGAZINE.RS / DIREKTOR: IVAN BEVC - IVAN.BEVC@CITYMAGAZINE.RS / GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA: ANA RUSANOV VRAČEVIĆ - ANA.RUSANOV@CITYMAGAZINE.RS / PRODAJA OGLASNOG PROSTORA: JASNA JOVANOVIĆ - JASNA.JOVANOVIĆ@CITYMAGAZINE.RS, WEB UREDNICI: FILIP MILOSAVLJEVIĆ - FILIP.MILOSAVLJEVIC@CITYMAGAZINE.RS, MARIJA ARSIĆ - MARIJA.ARSIC@CITYMAGAZINE.RS/ GRAFIČKI UREDNIK: MILORAD MITIĆ - MILORADMITIC@GMAIL.COM / SARADNICI: LJUBICA SLAVKOVIĆ, ZORAN JANKOVIĆ, ANA VUČKOVIĆ, IVAN TOKIN, IVANA MUNIŠIĆ JOVANOVIĆ, JELENA POPOVIĆ ĐORĐEVIĆ, JELENA JOVANOVIĆ, ALEKSANDAR S. JANKOVIĆ, DEJAN KOVAČEVIĆ, JELENA VUKIČEVIĆ, ZORICA KOJIĆ, IVAN ŠULETIĆ, BOJAN CVEJIĆ / LEKTURA I KOREKTURA: MILJA LUKIĆ / DISTRIBUCIJA: PEDJA KRESOJEVIĆ - PEDJA.KRESOJEVIC@CITYMAGAZINE.RS / TIRAŽ: 60.000 PRIMERAKA / ŠTAMPA: ROTOGRAFIKA D.O.O., SEGEDINSKI PUT 72, 24000 SUBOTICA / IZDAVAČ NE ODGOVARA ZA SADRŽINU OBJAVLJENIH OGLASA

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Narodna biblioteka Srbije, Beograd
79

CITY magazine/ glavna i odgovorna urednica Ana Rusanov Vračević. - Beograd
(Kapetan Mišina 8) :City Magazine Roularta, 2008 - .
- 30 cm
Mesečno
ISSN 1820 - 9556 = City magazine
COBISS.SR - ID 152269580

Reč urednice

Sesilni organizmi

Ova živa bića izvukla sam iz malog mozga, gde je decenijama zatureno znanje iz biologije, kad su ljudi masovno počeli da se voze električnim trotinetima. Živuljke vezane za neku podlogu, ne hodaju jer noge ni nemaju, nego dosežu telima dokle tako, pričvršćeni za podlogu, mogu. Pripisala sam to mom animozitetu jer su me plašili ovi na trotinetima, proletali nečujni iza leđa ili nepredviđeno iskakali ispred mene. Ali ne lezi vraže, sada se osećam kao sesilni organizam, koji dopire do svoje neposredne okoline i dalje ne može.

Iako spadam u ljude koji mape i karte apsolutno ne razumeju, orijentacija nula bodova, u zaludnosti karantinskog slobodnog vremena, naletim na mape koje su mnogo interesantne. A posebno jedna koja kaže gde bi ljudi, iz raznih zemalja na svetu, voleli da idu, žive, rade. Ispade, po tim mapama, da je Kanada obećana zemlja, jer tamo žele Meksikanci, Francu-

zi, Englezi, Irci, Belgijanci pa čak i Indijci... A Kanadani? E pa oni žele u Japan kao i Amerikanci i Australijanci. Cela Južna Amerika gleda u Španiju, sem Brazilaca koji biraju majuški Portugal. Šveđani i Finci žele takođe u toplu Španiju, a Norvežani tradicionalno u Severnu Ameriku. Istočna Evropa - zna se Nemačka u koju gledaju i Grci i Turci. Nemci neće daleko, ali biraju pametno - Švajcarsku, kao i Italijani. Kinezi se ne izjašnjavaju, oni idu gde god mogu. Rusi u Ameriku. Dakle svako negde hoće, jer ljudi nisu sesilni organizmi, imaju i noge (bipedalni organizmi) i dušu. A duša išta da ide gde joj drago.

ANA RUSANOV VRAČEVIĆ

glavna urednica
ana.rusanov@citymagazine.rs

CITY MAGAZINE
NA EKO PUMPAMA

Agenda

DECEMBAR
23

/ KONCERT
FUSION MAKES SENSE NA KOLARCU

Sreda 23/12.

U okviru koncertne sezone Make Sense, orkestar Muzikon u saradnji sa džez kvartetom Schime organizuju koncert Fusion Makes Sense u Velikoj dvorani Kolarca, a koji će se prikazati onlajn zbog epidemiološke situacije u okviru Agelast Session – a na istoimenom YouTube kanalu od 19 časova.

Slušaoci će imati priliku da čuju žanrovske varijacije klasične muzike u fuziji sa džezom. Orkestar će izvoditi autorske kompozicije džez sastava Schime u aranžmanu za džez kvartet i gudački orkestar. Pored nekih već poznatih, biće izvedeno i nekoliko premijernih kompozicija ovog džez kvarteta, koje su delo Luke Ignjatovića i Save Miletića. Aranžmane za gudački orkestar potpisuju kompozitori Vladimir Nikolov i Ana Krstajić.

Event: bit.ly/3oExjZ5

jazz
VAkcina

/ MANIFESTACIJA

JAZZ FESTIVAL VALJEVO

Petak 25/12.

36. JAZZ festival Valjevo biće održan ove godine od 25. do 29. decembra i prvi put u svojoj dugoj istoriji u onlajn izdanju. Svi ljubitelji dobre muzike i pravog džez moći će da prate besplatno koncerte koji će biti emitovani premijerno na jutjub kanalu festivala Jazz Fest Valjevo tokom navedenog perioda. Pored koncerata domaćih i inostranih džez grupa, koji će biti emitovani svake večeri od 21 čas, organizatori vredno pripremaju i specijalizovane emisije, kako bi zadržali edukativni duh i cilj koji je ovaj festival negovao svih ovih godina.

Traje do 29. decembra / Valjevo / jazzfest.rs

/ PREDSTAVA
KAD SU CVETALE TIKVE

Četvrtak 24/12.

Predstava *Kad su cvetale tikve* s Milošem Bikovićem u glavnoj ulozi biće prenošena putem livestream-a direktno s Velike scene „Olivera i Rade Marković”. Kulturna predstava Beogradskog dramskog pozorišta *Kad su cvetale tikve* Dragoslava Mihailovića, u režiji Bobana Skerlića biće izvedena onlajn 24. decembra u 18 časova. Predstava će biti titlovana na ruski i engleski jezik, što je jedinstvena prilika da publika širom sveta pogleda ovu predstavu.

bdp.rs

DECEMBAR
24

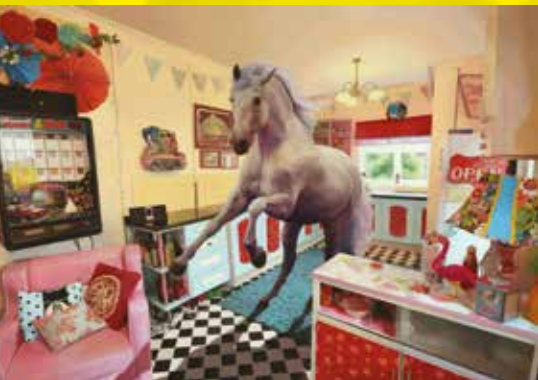
/ SAJAM
PRVI SAJAM SAVREMENE UMETNOSTI

Četvrtak 24/12.

Prvi „CAF” – Contemporary Art Fair Belgrade, biće održan od 24. do 27. decembra 2020. u prostoru galerije N.EON. Organizatori sajma su – Galerija Art for All, Galerija N.EON i umetnik Ivan Kocić.

Ovaj prvi i jedinstveni sajam savremene umetnosti, po ugledu na renomirane sajmove tog tipa u Evropi i svetu, biće specifičan presek aktuelnog stanja savremene likovne scene, sa najrepresntativnijim umetnicima različitih senzibiliteta i generacija.

Galerija N.EON / Crnogorska 10 / Traje do 27. decembra

DECEMBAR

29

/ SERIJA KONCERTATA

OPERSKE NOVOGODIŠNJE PRIČE

Subota 26/12.

Opera Srpskog narodnog pozorišta slavi Novogodišnje praznike bogatim programom od 26. do 30. decembra. Nedelja započinje koncertom iz serije sa kojom je već upoznata operna publika – Pričama na zadatu temu: Krc-

ko oraščić, nastavlja se hit predstavom Dženis Džoplin, a publika će moći da čuje Verdijevu operu *Travijata*. Pred samu završnicu, sve ljubitelje čekaju Operske novogodišnje priče: Božićni koncert. I za kraj, spektakularno, sa više lokacija u gradu, uživo, u isto vreme, orkestar, hor i solisti opere Srpskog Narodnog pozorišta izvešće čuvenu opersku ariju *Nessun dorma*, uz poruku: Pobićemo.

Sav program će se izvoditi uživo, ali će imati i online prenos na sajtu operasrpsko-narodnopozi- ste.studio.20.rs

DECEMBAR

27

/ KONCERT

NADA KOLUNDŽIJA
Nedelja 27/12.

Naša proslavljena pijanistkinja Nada Kolundžija održaće višemedijski koncert pod nazivom „Moj prijatelj klavir“ u Ustanovi Gvarnerius. Na programu su savremena klasična dela Aleksandre Verbalov, Floran Žis, Žozefa Nikole Pan-krasa, Džulije Volf, Majke Nasa i dr. Muzički program prati-će i video radovi Dinke Pinjon, Milana Popovića i Andreje Milinovića. Ulaz je slobodan uz obavezne rezervacije na info@guarnerius.rs ili 069/36 12 038, zbog ograničenog broja mesta.

Gvarnerijus / u 16 časova / Džordža Vašingtona 12

/ IZLOŽBA

ALAN FORD TRČI POČASNI KRUG
Do nedelje do 31/1.

U Muzeju Jugoslavije je otvorena gostujuća izložba „Alan Ford trči počasni krug“, koja je bila jedan od najposećenijih slovenačkih kulturnih događaja u 2019. godini. Prikazane su 152 originalne table iz ranog perioda (1969–1975), kada je na izradi stripa radio prepoznatljivi italijanski autor-ski dvojac Magnus-Bunker, kao i tri naslovna crteža Paola Pifarerija. Prvi broj Alana Forda izašao je u maju 1969. godine. Osmislili su ga Lučano Seki – Maks Bunker, kao scenarista, i crtač Roberto Raviola – Magnus. Već godinu dana kasnije ovaj satirični strip je zbog upečatljivih crteža, duhovitih dijaloga i spretne ironije, kao i izuzetnog prevoda Nenada Brik-sija, pridobio naklonost publike širom Jugoslavije.

Muzej Jugoslavije / Beograd / www.muzej-jugoslavije.org

/ MANIFESTACIJA

KIDS FEST

Do nedelje do 27/12.

Uz ograničene kapacitete sala, do 27. decembra u bioskopima širom Srbije, kao i na onlajn adresi mojoff.net traje 16. KIDS FEST. Ovogodišnji dečji film-ski festival KIDS FEST otvoren je još 16. decembra besplatnom projekcijom fil-ma Stela reditelja Stojana Vujičića u bioskopu Kombank Dvorana ukazujući na srećan početak još jednog izdanja festivala.

www.kids-fest.com

FEBRUAR

/ IZLOŽBA

ŽAN POL GOTJE „LJUBAV JE LJUBAV: RADOST VENČANJA ZA SVE“

Do nedelje do 14/2.

Evropska premijera izložbe „Ljubav je ljubav: radost venčanja za sve – Žan Pol Gotje“, održava se u Muzeju savremene umetnosti u Beo-gradu sve do 14. februara. Posetioci će izložbu moći da pogledaju u malim i vrlo kontrolisanim grupama, budući da se karte prodaju po vremenskim slotovima, kao i uz strogo poštovanje propisanih epi-de-mioloških mera. Izložba Žana Pola Gotjea s ukupno 38 venčanica visoke mode kreiranih u periodu od 1990. do 2000. godine, nastaje kao finale izložbe „Modni svet Žana Pola Gotjea: od trotoara do modne piste“

Muzej savremene umetnosti Beograd / www.msub.org.rs

Ljubav je ljubav

/ FILMOVI

ONLAJN CIKLUS: KRATKI METAR IZ ŽENSKOG UGLA

Do ponedeljka do 28/12.

Ciklus Ženski ugao obuhvata raznovrstan filmski program novije produkcije koji su re-žirale žene, a obrađuje njima blisku temati-ku. Ovog decembra, meseca koji je tradici-onalno posvećen kratkometražnim filmovima, u saradnji s festivalom ED+C Najkraći dan, biće prikazan izbor ovog for-mata u režiji žena. Dugogodišnji partner na Ženskom uglu je i Trama, koordinator filmskih, video i multimedijalnih smotri i fe-stivala. Ciklus će zatvoriti film *Kad sam bio mali* (Quand j'étais petit) Elene Moline, koji će biti prikazan 28. decembra.

Svi filmovi biće premijerno prikazivani u 20 časova na Vimeo kanalu Instituta Servantes, a potom će biti dostupni za besplatno gledanje tokom 48 sati.

Trend

Novogodišnja tombola za lepši svet oko nas

Doček Nove godine u krugu porodice nikada nije imao više smisla nego sad. Naš dom postao je mesto slavlja, odmora, razonode, rada, i ne čudi što je trend za 2021. godinu upravo u uređenju našeg neposrednog okruženja. Još ako u to uključimo proizvode domaćih umetnika, kojima je ova godina bila posebno izazovna, srca su nam zaista praznično puna

TEKST: LJUBICA SLAVKOVIĆ

UKRASI ZA JELKU

Ekipa umetnika okupljena oko Gallery 1250 tradicionalno donosi porcelanske ukrase za jelku oslikane kobaltom, a ove godine novitet su i nežne jelkice sa zlatnim detaljima, ali i ukrasi za jelku u obliku jednoroga i drugih preslatkih bića, bila ona stvarna ili pravo iz bajki. Širok spektar novogodišnjih ukrasa za jelku čeka nas u ovom keramičkom raj, punih boja, šara, šljokičavog praha i magije. Naravno, u ovom koloritnom svetu keramike čekaju nas i originalni i neponovljivi pokloni i poklončići za naše drage i bližnje. Možda je tu jedna prednost onlajn kupovine - mogu se naručiti da kao iznenađenje stignu na nečiju adresu.

Novogodišnja sezona nije kompletna bez Čuvene Čumić Tombole! I ove godine ona ne izostaje, samo se seli u onlajn prostor. Održava se 29. decembra preko Instagrama i u njoj učestvuju pet radnji smeštenih u Čumić tržnom centru: All Nut, Gallery 1250, Kamen Dizajn, Marija Handmade i Spice Up Shop. U tomboli se učestvuje kupovinom u nekoj od navedenih radnji, a zatim se prijavni listić koji se dobije prilikom kupovine ubaci u za to predviđene kutije. Naravno, i onlajn kupci imaju pravo učešća, tako da požurite po svoje tombola brojeve.

ANTISTRES PAKETI

Kamen Dizajn, kao što ime govori, od prirodnog kamena ručno prave mala umetnička dela u kojima stanuju biljke. Njihove saksije i aranžmani plene i unose prijatni mir svojom lepotom, pa ne čudi da su pokrenuli i prave male antistres pakete. U pitanju su uradi sam paketi koji stižu pravo na adresu koja

ZA POTPUNO UŽIVANJE

All nut takođe nudi setove za potpuno uživanje, pa i ne čudi da su pokrenuli i saradnju s Kamen Dizajn gde je u posebno aranžiranim paketima moguće naručiti kombinaciju ovih proizvoda. All nut donose ručno izrađene kreme, parfeme, prirodna ulja za jelo i telo, sapune i druge prirodne proizvode koji nas hrane iznutra i spolja, i mogu biti savršeni pokloni za one o kojima brinemo. Svaki set, bilo da su u pitanju različiti pilinzi i sapuni, set sapuna po izboru, krema i seruma, parfemi ili ulja, brižljivo je dekorisan i upakovan, tako da mami kako svojim sadržajima, tako i svojom pojavom.

UDOBNO JE #NEWNORMAL

Kako Marija Handmade kaže, udobno je #newnormal. To što nam se dom pretvorio u kancelariju, teretanu, igraonicu ili učionicu, ne znači da ne možemo da se u tome dobro osećamo i lepo izgledamo. Zato Marija Handmade nudi udobne i meke, a elegantne haljine na preklop, šalove i džempere, a za one izlaske iz kuće u duge šetnje na hladnom i otvorenom, tu su i dugi, ručno tkani ženstveni kaputi. I naravno, ručno tkane kape da upotpune jesenje kombinacije.

ZAČINITE NOVU GODINU

Ništa ne može biti ukusno bez pravih začina. Novogodišnje slavlje u krugu porodice prilika je za posebne trpeze, koje traže i posebne začine. Spi-

ce Up Shop svoja vrata, fizički ili onlajn, otvara upravo za te prilike. Ova riznica začina donosi ukuse iz celog sveta, u zamislivim i nezamislivim varijantama, samo jednog ukusa ili mnoštvo mešavina, i nema recepta za koji ova radnja nema pravog leka. U ponudi su začini, začinske mešavine, začinsko bilje, raznolikost soli i bibera, čilija i paprike, i naravno, poklon pakovanja i kuhinjska galanterija. Poklon pako-

se navede u porudžbini. U ponudi su tri različita antistres paketa, u zavisnosti od broja biljaka koji svaki paket sadrži. U paketu su kamenčići za krupnu i sitnu drenažu, supstrat za sukulente, osam vrsta dekorativnih kamenčića, ukrasno drveće i kamen, mini alat i sva potrebna uputstva kako da se dobijena biljčica zasadi i aranžira prema sopstvenom nahođenju i afinitetima, a onda i da se s ljubavlju neguje.

vanja donose različite kombinacije začina, u pakovanjima od teglica do epruveta, samostalnim kombinacijama ili sa mlinom, korpicom za hleb i escajg, i raznim drugim korisnim, a lepim drangulijama. Za one koji nisu sigurni da će pogoditi ukus svojih dragih, a žele da im ugone, tu je i poklon kartica s kojom greške nema.

Kolumne

IVAN TOKIN

Sama

ANA VUČKOVIĆ

I jare i pare

Kad dobiješ dete u prvo vreme verovatno nećeš moći da ideš svuda gde želiš i gde si ranije mogao. Neki moji prijatelji i inače nisu mnogo izlazili, pa im roditeljstvo u tom smislu nije ništa promenilo. Mi drugi smo se bogami naizlazili, dočekivali zore, bureke i prve jutarnje prevoze, šetali se kući zaobilazeći perace ulica i ljude koji su krenuli na posao. Zato kada me neko pita da li sam umorna od roditeljskih obaveza, obično odgovorim da nikad nisam bila odmornija. Naravno, sve zavisi od temperamenta deteta i spavanja noću, ali realno, život koji sam vodila ranije bio je mnogo naporniji. Pravo iz grada na posao, mamurluk, manjak vremena da završiš sve što treba. Izlasci i društveni život su izazov, za koji treba ozbiljan kapacitet. To ne znači da sam odustala od izlazaka i zabave, samo što su oni sada fokusiraniji. Život ranije bih uporedila sa prežderavanjem, a ovo sad je kao neki fini švedski sto, sa kog uzmeš od svega pomalo. Ideš da se vidiš sa prijateljima i ostaneš dva sata umesto deset, odeš na rođendan kod druga u drugi grad, svi ostanu da prespavaju, a ti se ipak vratiš isto veče, ali zbog toga ne budeš nezadovoljna. I jare i pare. Bila sam, videla se s ljudima, provela se, smejala, jela gulaš, i onda, kada je zabava na vrhuncu, sela u kola i vratila kući, da legnem pored svoje bebe i uspavam je. I na dobitku sam, jer sam uzela od oba sveta. I nisam morala sutradan nikakva da skupljam limenke i opuške da pomognem, ostavila sam sve onima koji su zaglavili. I jare i pare! I bez žrtvovanja. Vi koji ste u prilici i hoćete – probajte! I uživajte!

Znate da već dve godine nisam dobio pismo od Deda Mraza, dobijao sam neke poruke ali te poruke i nisu morale da budu od njega, možda ja sve to okitim, složim u priču i onda verujem da mi je Deda Mraz nešto saopštio, preko one male Ciganke na semaforu, ili sad ovih dana preko nekih ljudi koji mi se izvinjavaju za neke stvari od pre trista godina kojih se ni Bog otac ne seća. Ili kad ga zamolim da nađem mesto za parking ispred zgrade, a zamolim ga retko, ali on mi svaki put to obezbedi.

A evo danas, malopre, krenem u prodavnicu po jaja i mleko da pravim prženice i sretmem poznanika i javimo se jedan drugom u prolazu, međutim on se vrati i kaže da treba da mi ispriča nešto, ako imam vremena. Kažem mu da imam malo, kaže malo mu i treba. On ima ćerku, ćerka ima 16 godina i čita tekstove koje ja pišem u ovim novinama, ne čita knjige koje pišem, niti kad pišem na drugim mestima, samo City Magazine. Čita od šeste godine, taman kad sam ja počeo da objavljujem. Prvo što je pročitala je novogodišnje Deda Mrazovo pismo meni i od tada svake nove godine čeka da vidi šta mi je napisao.

Pošto prošle dve godine nije bilo pisama i pošto je pročitala da se sekiram zbog toga i pošto zna da njen tata poznaje mene, rekla mu je da ako me sretna da mi kaže da se ne sekiram jer je Deda Mraz trenutno prezauzet brigom o njoj, jer joj je haos u životu, u pubertetu i ceo svet se urotio protiv nje, osim Deda Mraza, i ne da dobija pisma jednom godišnje nego ih dobija brate kvartalno. Plus, kaže mi čovek da je predložio ćerki da je upozna sa mnom pa da se mi lepo ispričamo o tim našim stvarima, a ona mu je rekla da nema potrebe, jer se nas dvoje poznajemo tačno onoliko koliko je potrebno da bismo mogli paralelno da postojimo. Kao što i sami već vidite, situacija s Deda Mrazom je u potpunosti izmakla kontroli, taj piše pisma ljudima pa ih posle zaboravi zbog drugih ljudi, mada mi je mala poručila da čim se ona malo izvuče ja sam opet na redu. Međutim, ako dobija ta pisma i veruje u njih, i ona i ja znamo da ja više nikad neću doći na red i da njoj nema spasa, osim onog koji sama izmisli.

Petson pravi Deda Mraza

Iz Kreativnog centra stiže lepa vest za sve ljubitelje avantura Petsona i Findusa – objavljen je **ilustrovani roman Petson pravi Deda Mraza**, u kojem su opisane nove dogodovštine ovog simpatičnog dvojca! Kako bi obradovao svog mačka Findusa, čiča Petson je u tajnosti odlučio da napravi mehaničkog Deda Mraza, koji će moći da govori i da se pomera. Ubrzo je shvatio da je sebi zadao gotovo nemoguć zadatak... Findus je na kraju ipak dobio svog Deda Mraza, baš onakvog kakvog je želeo, ali ni sam Petson nije shvatao kako njegova mašina tako dobro radi. Prosto da se čovek zapita šta se to zaista dogodilo... *Petson pravi Deda Mraza* je knjiga za decu u tvrdom povezu, s duhovitim ilustracijama i mnogo više teksta nego u slikovnicama o ovim junacima. U ovom izuzetnom izdanju uživaće predškolci, kojima će čitati roditelji, dok će mlađi osnovci moći da je čitaju samostalno i tako vežbaju tu važnu veštinu. Kreativni centar je prethodnih godina objavio više od deset knjiga o Petsonu i Findusu. Autor svih priča o ovim neodoljivim junacima je Sven Nurdqvist, jedan od najznačajnijih švedskih ilustratora i pisaca za decu. Knjige o Petsonu i Findusu prevedene su na 44 jezika, objavljene u preko 70 zemalja i dosad su prodane u više od osam miliona primeraka, a o njihovim dogodovštinama snimljeni su i crtani filmovi.

Zbogom „muškim“ zanimanjima

Ravnopravnost i jednake šanse su principi kojima se vode sve uspješne kompanije, a pored definisanja strategija i politika koje isključuju diskriminaciju po bilo kom osnovu, posebno je važna primena svega usvojenog u praksi

Kompanija NIS za svojih 11.000 zaposlenih kreira ambijent u kome svako može da dobije šansu da iskaže svoje mogućnosti i razvija potencijale. Budući da pripada naftnoj industriji, NIS je posvećen podsticanju devojaka i žena za bavljenje poslovima koji se često percipiraju kao „muški“. Prošle godine, među 366 angažovanih inženjera bilo je čak 96 žena. Takođe, NIS je među 1.800 kompanija u svetu koje su potpisale sedam principa Ujedinjenih na-

cija za osnaživanje žena, a kako bi definisani principi bili efikasno sprovedeni u praksi, kompanija je u toku 2019. godine osnovala i Asocijaciju za rodnu ravnopravnost.

Brojne su pogodnosti koje je kompanija omogućila svojim zaposlenima, poput slobodnog dana povodom polaska dece u prvi razred osnovne škole, kao i postepen povratak majki sa porodijskog odsustva. To između ostalog podrazumeva da

je ženama prve dve radne nedelje, nakon povratka sa porodijskog odsustva, omogućen rad četiri sata dnevno, a da pri tom budu plaćene kao da rade puno radno vreme.

U NIS-u navode da će poštovanje visokih standarda korporativne odgovornosti i posvećenost principima poslovne etike, zakonitog ponašanja i poštovanja ljudskih i radnih prava ostati jedan od prioriteta u poslovanju kompanije.

RODNA RAVNOPRAVNOST

Za više od 11000 zaposlenih kreiramo okruženje u kome svako ima jednake šanse i može da iskaže svoj puni potencijal

Autorka: Milica Golubović

 NIS BUDUĆNOST
NA DELU

/ MANIFESTACIJA
**NOVOSADSKI
WINTER FEST**

Novosadski Winter Fest je zimski festival koji se održava na glavnom gradskom trgu, a ove godine dostupan je onlajn. Svake večeri u 18 časova počinje muzički program nastupom dece iz novosadskih osnovnih škola. Sledi koncert nekog od novosadskih bendova. Kraj večernjeg programa pripada novosadskim DJ-evima koji muziku puštaju do 22 časa.

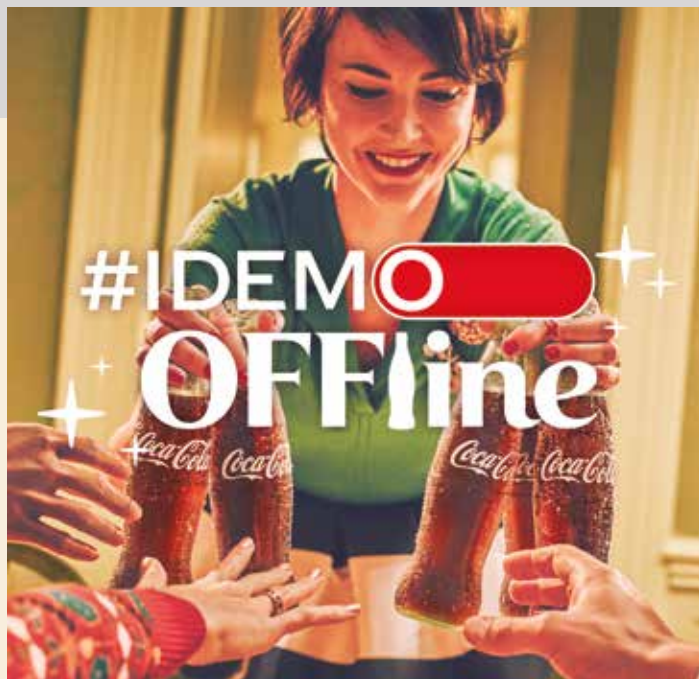
Program možete pratiti uživo na: <https://www.youtube.com/watch?v=bHHUfq7EtOQ>

Urbane vesti

/Najlepši poklon si ti

**COCA-COLA
TE ZOVE,
#IDEMOOffline!**

Coca-Cola te zove da 27. decembra ugasiš svoj telefon, kompjuter ili tablet i podeliš praznično raspoloženje sa najmilijima, jer #idemoOffline. Dolazak novogodišnjih praznika budi u nama najlepše emocije i podseća nas na trenutke koji su važni, a na koje često zaboravimo usled ubrzanog tempa života. Bez obzira na poteškoće sa kojima se suočavamo, budimo tu jedni za druge i stvarajmo uspomene kojih ćemo se rado sećati. Podeli praznično raspoloženje, učini ono najlepše za svoje najbliže, jer dolazak novogodišnjih praznika upravo podseća da vreme darivanja stiže. A najlepši poklon samo ti možeš da po-

kloniš. Coca-Cola te zove da 27. decembra pokreneš one male dragocene trenutke za koje ti nije potreban razlog, već samo tvoje vreme. Prikluči se Coca-Cola aktivaciji #idemoOffline i ugasi telefon, tablet ili kompjuter na jedan dan i svoje

vreme posveti onima koje voliš, jer su upravo trenuci provedeni u krugu najdražih, ono što će ti uvek vratiti osmeh na lice. Pokaži da si prisutan, jer ove godine, najlepši poklon si ti! Više informacija potraži na Coca Cola Srbija Instagram stranici.

PODELI
Praznično
RASPOLOŽENJE

Coca-Cola

©2020 The Coca-Cola Company. "Coca-Cola", "Coca-Cola Zero", "Contour bottle", "Red Disk" i "To je taj osećaj" su zaštitni znaci The Coca-Cola Company.

TO JE TAJ OSEĆAJ

/ ZBIRKA NAJBOLJIH REP STIHOVA **REPOTPISANI**

Zbirka najboljih srpskih rep tekstova po izboru Aleksandra Pavlića, Ivana Ristića i Nebojše Marića objavljena je u izdanju Društva ljubitelja popularne kulture i može se kupiti u knjižarama širom Srbije, kao i preko sajta dijpk.com/repotpisani

Knjiga „Repotpisani – 100 najboljih tekstova srpskog hip hopa” prva je ovakva zbirka kod nas i rezultat je jedinstvenog istraživanja više od 330 autora i preko 7.000 pesama objavljenih od pojave prvih domaćih rep pesama s kraja 80ih. Dokaz da hip-hop, kao naša poslednja autentična supkultura, glasno i nezaustavljivo grabi napred ne tražeći za to dozvolu od bilo koga.

Žilav kao korov koji raste između dva betonska bloka, srpski rep je izrastao u predivnu monumentalnu biljku, a njenih 100 najlepših cvetova prikazani su u ovoj zbirci.

Pesme u knjizi imaju: Ramirez (grupa Sunshine), Smoke Mardejano, Škabo (samostalno i Beogradski sindikat), Sajsi MC, Kiza Robin Hood, Arafat, Voodoo Popeye, Gru, Brut, Marčelo, BIGru i Paja Kratak, Marconiero, Bvana iz lagune i Mikri Maus (Prti Bee Gee), Mimi Mercedes, Iskaz, Lou Benny, Struka, Gipsy Mafia i mnogi drugi.

Ispod teksta svake pesme nalazi se QR kôd, a njegovim skeniranjem čitaoci mogu da preslušaju pesmu ili pogledaju spot. „Slušanje” zbirke pesama pionirski je poduhvat u našem izdavaštvu.

/ IZLOŽBA

ULIČNA UMETNOST BEOGRADA U VIRTUELNOM PROSTORU

Prva izložba ulične umetnosti i grafita Beograda u virtuelnom prostoru dostupna je publici iz celog sveta na platformi VR-All-Art. Predstavljeno je preko 40 radova koje su domaći i strani autori stvarali na ulicama Beograda.

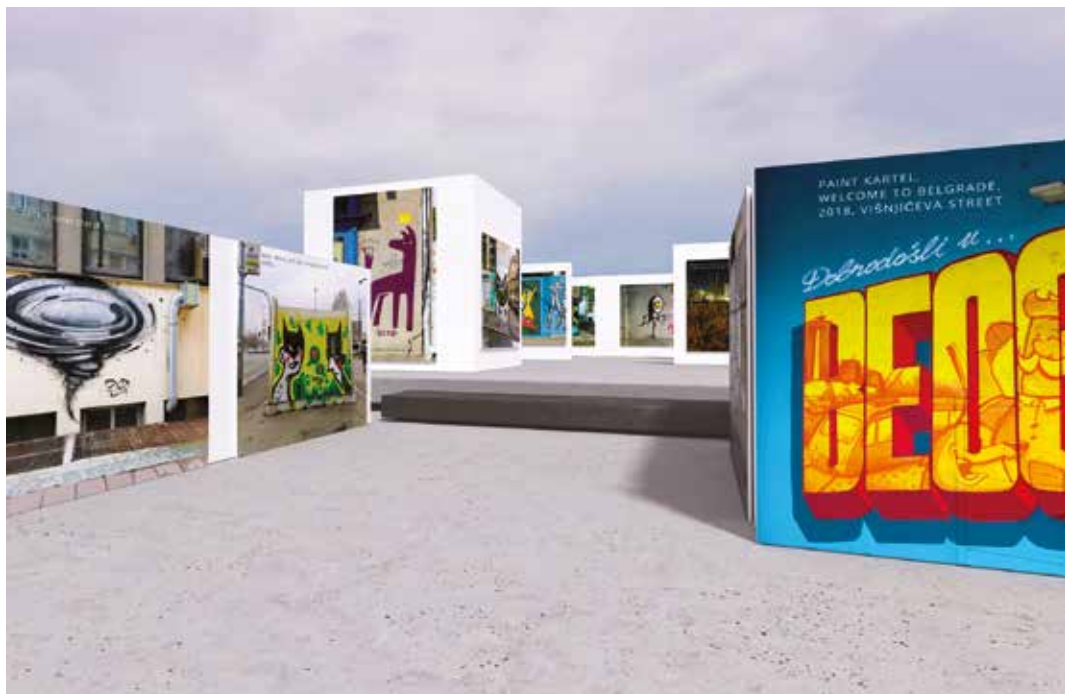
U jedinstvenom virtuelnom prostoru platforme VR-All-Art postavljena je izložba pod nazivom „Take III – Loving Street art Belgrade”.

Posetioci iz celog sveta će imati priliku da pristupe izložbi putem veb-stranice s bilo kog komputera ili laptopa, kao i uz korišćenje VR opreme. Cilj izložbe je da omogući jedinstveno umetničko iskustvo i upoznavanje sa svetom grafita i ulične umetnosti Beograda.

Ovo je inovativni pristup predstavljanju ulične umetnosti i grafita koji će omogućiti upoznavanje s delima koja su domaći i strani umetnici stvarali na ulicama Beograda.

Autor projekta je organizacija Street Art Belgrade, čiji se članovi preko dve decenije bave istraživanjem, dokumentovanjem i popularizacijom ulične umetnosti i grafita.

Link za izložbu: vrallart.com

Urbane vesti

/ KREATIVNI CENTAR

NOVOGODIŠNJI KNJIGOPAKETIĆI

Izdavačka kuća Kreativni centar pripremila je posebnu ponudu novogodišnjih knjigopaketića za različite uzraste s popustom i do 70%! U knjižarama Kreativni centar (Makedonska 30 u centru Beograda, Uroša Martinovića 12 na Novom Beogradu i Sindelićev trg 19 u Nišu) u ponudi je preko 20 različitih kompleta knjiga – za mališane koji se tek upoznaju s knjigama, za decu predškolskog uzrasta, kao i za mlađe osnovce i tinejdžere. Oni koji nisu iz Beograda i Niša, ili oni kojima je jednostavnije da kupuju preko interneta, na sajtu **www.kreativni-centar.rs** mogu pronaći izbor od 12 paketića, takođe namenjenih svim uzrastima.

Iz ove izdavačke kuće stiže još jedna lepa vest! Uz svaku kupovinu u knjižarama Kreativni centar ili preko sajta **www.kreativnicentar.rs** svaki kupac dobija na poklon zidni kalendar za 2021. godinu s ilustracijama iz najnovijih izdanja Kreativnog centra.

/ 700 GODINA OD SMRTI DANTEA

AUDIO KNJIGA S DANTEOVIM STIHOVIMA

Italijanski institut za kulturu u Beogradu obaveštava da je povodom predstojećeg obeležavanja 700 godina od smrti Dantea Aligijerija (Firenca, 1265 – Ravena, 1321), Ministarstvo spoljnih poslova i međunarodne saradnje Italije, u saradnji s Opštinom Ravena i Teatrom dele Albe/Ravena Teatrom, priredilo audio-knjigu „Od mračne šume do Raja: put kroz Božanstvenu komediju Dantea Aligijerija na trideset i tri jezika” posvećenu jednom od najznačajnijih književnih dela svih vremena. Audio-knjiga prati čitaoca kroz Pakao, Čistilište i Raj, i jedinstveno je sredstvo za otkrivanje ili ponovno otkrivanje ove izvanredne poeme koja ne samo da i dalje budi interesovanje čitalaca širom sveta, već je i izvor inspiracije umetnicima, piscima, muzičarima, filmskim i pozorišnim rediteljima.

Italijanski institut za kulturu u Beogradu priredio je snimak na srpskom jeziku s odabranim odlomcima iz „Božanstvene komedije” u izvođenju dvoje značajnih srpskih glumaca: Dragana Vujića Vujketa i Jelene Gavrilović (prevod: Dragan Mraović, Dereta, 2016).

12

/ 125 GODINA OD OSNIVANJA
PRIRODNJAČKOG MUZEJA

PRIČA O NAMA

Izložbom „Priča o nama” obeležava se početak velikog jubileja – 125 godina postojanja Prirodnjačkog muzeja u Beogradu. Izložba obuhvata četiri celine: Kabinet retкости – kratka istorija prirodnjačkih zbirki, Iz archive Prirodnjačkog muzeja, Iz zbirki Prirodnjačkog muzeja i Savremeni period Muzeja. U okviru druge i treće izložbene celine, na popularan način, široj javnosti se predstavljaju značajni događaji i ličnosti koji prenose poruke iz prošlosti: o putovanju Muzeja kroz vreme i prostor, kroz različite državne, političke, društvene i muzejske okolnosti. Svojevrsan kraj izložbe – Quo Vadis? s kartom izdvojenih evropskih i svetskih muzeja u slici bez reči prikazuje viziju današnjih muzejalaca – čemu streme i čemu se nadaju.

Izložba će biti otvorena u Galeriji Prirodnjačkog muzeja u Beogradu, Mali Kalemegdan 5, 29. decembra.

Autor izložbe je dr Aleksandra Maran Stevanović, muzejski savetnik.

FOTO: B.IVOŠEVIĆ

O svetlosti, o nežnosti

13 TEKST: ZORICA KOJIĆ

Nalazeći se uvek na bari-
kadama savremenih zvuč-
nih deja, pijanistkinja
Nada Kolundžija bila je i
ostala onaj tumač nove
klasične muzike za kojim
sa zavišću čeznu mnoge
umetničke sredine. Njeno
plemenito i specijalnim
izvođačkim pregnućem
obasjano delovanje u polju
moderne klavirske inter-
pretacije, izvršilo je svoj
blagotvorni uticaj na već
mnoge stvaralačke genera-
cije – među kompozitori-
ma i inspirisanim mladim
pijanistima podjednako.
Novo CD izdanje **O svetlo-
sti, o nežnosti** za etiketu
Vertical Jazz, donosi tako
tračak skupocenog ton-
skog svetla u mrak naše
karantinske neizvesnosti

Pijanistkinja Nada Kolundžija kre-
ativna je vršnjakinja beogradskog
novog talasa. Četrdeset godina
kasnije, osim fascinantnih radova
najpopularnijih rok grupa iz tog
perioda, kao i neverovatnih dosti-
gnuća na polju vizuelne umetničke
misli, možemo sa sigurnošću reći
da je legendarni SKC u to neza-
boravno new wave vreme – što je
možda široj javnosti manje pozna-
to – takođe stvorio i, bez sumnje
odbranio, originalnu scenu nove,
hrabre klasične muzike u svom spi-
ritualnom jezgri.

Ali, Nada Kolundžija nastavila je, i
mimo ovog kolektiva sjajnih stva-
ralačkih ličnosti, da se samostalno
uspinje kroz izazovna dela aktuel-
nog datuma nastajanja, sve do
današnjih dana. Njena senzibilna
pijanistička priroda, dejstvovala je
od tada više nego raznovrsno: kao
upečatljiva klavirska partnerka
svom bratu – proslavljenom violi-
nisti Jovanu Kolundžiji – na nizu
koncerata internacionalnog za-
maha, zatim kao redovna profe-
sorka Fakulteta muzičke umetnosti
(FMU) u Beogradu, te iznad i pre
svega kao solistkinja autentične
aure i impresivnog čitanja nove
muzike domaćih i stranih autora.
Svoje ostajanje kod kuće posled-
njih meseci, Nada Kolundžija kru-
nisala je najpre svetskom Zlatnom
medaljom na takmičenju **Global
Music Awards** za trostruko CD

ostvarenje **UDAH/IZDAH: Mala
antologija muzike za klavir
(1914–2014)**, objavljeno na etiketi
Vertical Jazz. Ovih dana priprema
se izlazak još jednog nosača zvuka
koji čine snimci sa koncerta pod
imenom **O svetlosti, o nežnosti**,
održanog prošlog decembra u
Svečanoj sali Skupštine grada,
sa delima srpskih kompozitora Mi-
roslava Miše Savića, Dušana Bog-
danovića, Teodore Stepančić,
Irene Popović i Ivana Elezovića –
specijalno pisanim za ovu priliku –
kao i ranije nastalim kompozicija-
ma Zorana Hristića i Aleksandra
Damjanovića na programu. Na-
ziv pomenutog koncerta i novog
CD izdanja potiče iz kultne pesme
**O SVETLOSTI, O NEŽNOSTI, O
MRAKU** pesnika Dušana Vukajlo-
vića, a za ovaj nastup Nada Kolu-
džija ponela je i nagradu **Ženski
izvođač godine 2019** magazina
Muzika klasika.

Osim ovog diskografskog po-
duhvata u saradnji sa izdavačkom
kućom Vertical Jazz, Nada Kolu-
džija zablistaće kao solistkinja i na
koncertu iz ciklusa **Moj prijatelj
klavir**, 27. decembra u Guarneriu-
su. Reč je o atraktivnom multime-
dijalnom repertoaru koji svojim de-
lima definišu kompozitori
osobnog izraza: Majke Nas, Ja-
kob Ter Feldhaus (Jakob TV),
Džulija Volf, Jasna Veličković,
Aleksandra Vrebalov, Žozef Nikola
Pankras Roje/Ana Gnjatović, Flo-
ran Žis, Simeon ten Holt i Galen H.
Braun, a autori pojedinih video-ra-
dova su Milan Popović, Andreja
Milinović i Dinka Pinjon.
Ima li išta lepše od fantastične
klasične muzike pune života, kojoj
Nada Kolundžija dodaje svoj ma-
gični i toliko cool dodir? Ovih pra-
zničnih dana – teško!

FOTO: HANA SELENA SOKOLOVIĆ

ALAN FORD TRČI POČASNI KRUG

Alan Ford je veliki pobednik svoga vremena, i zbog toga ima svu čast, i dužnost da otrči počasni krug

TEKST: JELENA JOVANOVIĆ

Originalne table stripa koji su crtali italijanski autori Maks Bunker (Lučano Seki) i Magnus (Roberto Raviola) okosnica su izložbe koja je u Beogradu otvorena do 31. januara. Tu su i mnogi zanimljivi detalji, a autor izložbe, Rok Glavan slovenački kulturolog, antikvar i kolekcionar stripova, direktor Instituta za kulturu i prosvetu u Ljubljani, je otvarajući izložbu naveo da je Alan Ford strip koji ima kultni status i poseban značaj za odrastanje mnogih generacija.

NEOČEKIVANA POPULARNOST

Prvi broj Alana Forda objavljen je u Italiji u maju 1969. U početku nije doživio uspeh, ali su autori nastavili da rade na njemu. U letnjoj epizodi objavljenj 1971. prvi put se pojavio Superhik, simpatični pljačkaš koji pljačka siromašne da bi plen dao bogatima, i to je neočekivano uvećalo popularnost stripa. Alan Ford je tada prodat u 100.000 primeraka. Maks i Magnus su na stripu radili zajedno do

1975, a zatim je Magnus otišao svojim putem, i zamenio ga je Paolo Pifarerio. Kvalitet stripa je vremenom počeo da opada. U Jugoslaviji je prvi broj Alana Forda objavila zagrebačka kuća Vjesnik 1972. godine. Strip je vrlo brzo doživio veliku popularnost, i u narednim decenijama bio jedan od najčitanijih i najtiražnijih stripova u zemlji. Za to je bio zaslužan i origi-

nalan i nadahnut prevod hrvatskog novinara Nenada Briksija koji je do-
dao lokalni (jezički) kolorit, i mnoge
sentence za pamćenje i citiranje.
Neodoljivi uvrnuti, crni i apsurdni
humor pamte mnogi koji su odra-
stali sedamdesetih i osamdesetih u
Jugoslaviji. Zanimljivo je da nigde
drugde strip nije bio toliko popula-
ran, kao i to da nikad nije preveden
na engleski jezik.

KULTNI STRIP I JEDINSTVENA POETIKA

Lazar Džamić, autor knjige „Cvjećarnica u kući cveća” koja se bavi fenomenom stripa Alan Ford je na otvaranju beogradske izložbe rekao da mnogi Italijani koje je pitao za Alana Forda uopšte nisu čuli za ovaj strip.

„Alan Ford očigledno živi samo ovde. Vremenom je ovaj strip postao mnogo više naš nego što je ikada bio njihov. Ovo je druga najveća svetska izložba posvećena Alanu Fordu. Prva je bila prošle godine u Ljubljani. Reč je o neznatno većem izdanju beogradske izložbe – u Ljubljani je bilo samo nekoliko tabli stripa više nego u Beogradu. I dalje je ova izložba daleko veća od bilo koje izložbe posvećene ovom stripu koja je organizovana u svetu, uključujući i ovogodišnju izložbu u Milanu koja je bila posvećena godišnjici Maksa Bunkera, kreatora originalnog stripa Alan Ford. Na toj izložbi je bilo nekoliko originalnih tabli.” Džamić je dodao i da je izložba Alan Ford trči počasni krug jedin-

Stručni saradnici na izložbi bili su Lazar Džamić, dr Andrej Smrekar i Samo Pureber. Dizajn originalne postavke radio je Ranko Novak, a za adaptaciju beogradske izložbe bili su zaduženi Marica Bucek i Dejan Todorović.

**ALAN
FORD**
trči počasni krug

Povodom 50. godišnjice od izlaska prvog broja stripa
Muzej Jugoslavije, Beograd
2. decembar 2020 — 31. januar 2021.

stvena prilika za posetioce da urone u poetiku Alan Forda – jednog od najkultnijih stripova i kulturnih proizvoda koji su nastali na našim prostorima.

„Ono što je po meni fantastično, to je prilika da se izbliza vidi kako je Magnus to uradio. Ima vrlo zanimljivih, intrigantnih detalja u čitavoj priči. Može se videti kako je u početku Magnus radio tušem, a onda je kasnije radio olovkom, a drugi su radili tušem preko toga. Takođe se može videti kako su likovi evoluirali, kako je Bobu Roku nos bio manji u početku (kasnije se razvio u veliku baburu), ili kako Jeremija u početku nije bio toliki hipohondar.”

moj kolega, i kada smo ih skupili odlučili smo da napravimo izložbu povodom 50 godina od objavljivanja stripa u Italiji. Ja mislim da je Alan Ford veliki pobednik svoga vremena, i zbog toga ima svu čast, i dužnost da otrči počasni krug. Ja volim da kažem da sam generacija Alana Forda (69. godišta) Alan Ford me je uvek spašavao u nekim životnim situacijama. Pa i ovoj situaciji sada – nismo znali hoće li biti izložba, hoće li biti prepreka. I onda je rekao moj moto kada sam prelazio granicu (kada sam mislio da će me neki birokratski policajac držati na granici) bio – Ako želiš pobediti ne smeš izgubiti.”

NA TALASU CRNOG STRIPA

Alan Ford je oštra satira koja se odnosi na svet u vreme šezdesetih (vreme kada je hladni rat bio na vrhuncu), ali i na svako korumpirano, nekompetentno, razbijeno i manipulirano društvo na planeti, podsetio je Lazar Džamić.

„Strip je takođe bio urnebesno, začujuće nadrealan, farsičan, politički nekorektan i – potpuno blesav.”

Džamić je naveo i da je Alan Ford nastao na talasu Crnog stripa, koji je bio veoma popularan u Italiji u drugoj polovini šezdesetih. Strip je dobio ime po jednom od protagonista, Alanu Fordu, koji slučajno postaje član smotane grupe takozvanih tajnih agenata. I predstavlja parodiju čitavog žanra i brojnih filmova o tajnim agentima koji su tada u svetu bili veoma popularni.

TNT

Protagonisti stripa su osobeni, uvrnuti, neodoljivi, šarmantni... Tajna grupa TNT je grupa samoproklamovanih detektiva koja štiti svetski poredak (odnosno svoju viziju ovog poretka), i često je u sukobu sa onima koji hoće da zavladaju svetom. Neke od trivija Alana Forda su da se u jednoj od epizoda pojavljuje Tramb – bogataš koji želi da zavlada svetom, a u jednoj od epizoda glavni negativac je Antiseptik koji žele da otruje svet da bi svi po njemu išli sa maskama. U cvečari na Petoj Aveniji, sedištu tajne grupe TNT glavni je Broj 1 – nepokretni starac koji svima komanduje iz svojih invalidskih kolica. Lukav je, inteligentan, i vlasnik male crne knjižice u kojoj se nalaze tajne o svima koje poznaje (i koje omogućavaju ucenu). Ne zna se godišta Broja 1, ali se zna da je živio u svim istorijskim epohama, te da se družio sa mnogim slavnim istorijskim ličnostima – od Aleksandra Velikog do Napoleona. Priče broja Jedan – epizode u kojima se on priseća svojih dogodovština, prekraja istoriju i naglašava svoj značaj u istorijskim događajima su neke od najupečatljivijih epizoda u čitavom serijalu.

Desna ruka vođe je Debeli Šef, lenjivac koji spava u cvečari i pod čebetom nosi morskog prasca Skvigija. Jeremija je sinonim za lenjost, hipohondar koji boluje od svih bolesti. Tu je još i Sir Oliver, lopov plemenitog roda koji se u Njujorku našao nakon nesuglasica sa vlastima u rodnoj Engleskoj, kao i Grunf – inventivni pronalazač nemackog porekla koji konstruše

mного toga što ne radi i ničemu ne služi, i često nosi majice s natpisima kao što su – Tko leti, vriedi.

Mnogima

omiljeni, prgavi i iskompleksirani Bob Rok je najkorisniji član grupe, uvek glavni u svim akcijama spašavanja. Šarmantan i džangrizav, pobunjen i politički nekorektan, on je alter-ego svog tvorca, strip crtača Magnusa.

A sam Alan Ford je lep, plav, i zgodan reklamni agent koji je igrom slučaja ušao u grupu, beskraino je naivan, i nema sreće u ljubavi – progone ga ružne žene, lepe ga zaobilaze, a njegova velika ljubav Brenda je tajni agent iz neprijateljskog tabora. Lik Alana Forda nastao je po uzoru na britanskog glumca Pitera O' Tula. Tu su još i pas Nosonja, brbljivi papagaj Klodovik, brojni negativci, braća blizanci Boba Roka, opasne i fatalne žene....

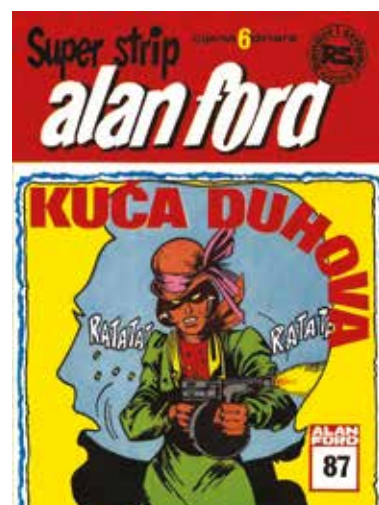

Rok Glavan kaže da mu je veoma drago što se izložba našla pred beogradskom publikom. I naglašava da je ona mesto na kom svi koji su odrastali uz Alana Forda mogu da se prisećaju nekih događaja iz života koji su povezani sa ovim stripom. „To je izložba koja treba da se razgleda sa nekim prijateljem – možete da se setite neke epizode, da je prepričavate, setite se kad ste je čitali, da se smežete. Ona je događaj koji omogućava ljudima da se prisete koliko im je Alan Ford značio u životu. I prilika za nove generacije da otkriju ovaj strip.”

AKO ŽELIŠ POBIJEDITI NE SMEŠ IZGUBITI

Autor izložbe Rok Glavan kaže da je Alana Forda upoznao još kao dečak, u lokalnoj trafici na obali Jadrana, dok je letovao sa porodicom.

„Čim sam ga otvorio, ušao sam u strip, a posle je Alan Ford stalno bio negde uz mene – u srednjoj školi, pa u vojsci. Alan Ford mi je pomogao da lakše prevaziđem razne životne probleme. Pre par godina sam postao vlasnik jedne raritetne table, pa sam onda kupio još jednu. Table je sakupljao i

Koliko ti je vremena bilo potrebno da „ubiješ oca”? Kako su priče nastajale i kome si ih prvenstveno namenila?

Svima nama potrebno je mnogo vremena da „ubijemo oca”, odnosno zardale tekovine patrijarhata koje su nam se nataložile u podsvijesti. Ipak, u priči Šuma htjela sam da problematizujem suviše jednostavnu jednačinu i da patrijarhat bude taj koji ubija oca. „Zli jezici” o zapostavljenom mužu na kraju se okreću protiv glave porodice. To je društvo u kojem je bolje biti udovica nego žena čiji je „čovjek” neuhranjen, bolestan i nesrećan. Drugim riječima – bolje da te ubijem nego da takav hođaš po selu. Htjela sam da vidim šta bi se desilo kad bi se takve jezičke figure ostvarile. U tom smislu mogu da pokažem da je u našem jeziku skladišteno patrijarhalno nasilje koje samo čeka na pukotinu da se pretvori u stvarnost.

16

Naše greške su samo naše

TEKST: JELENA VUKIĆEVIĆ
FOTO: RADMILA VANKOSKA

Lana Bastašić je mlada spisateljica čija su dela snažan književni bunt protiv „zardalih tekovina patrijarhata”. Kompleksne radnje priča plod su promišljanja duboko ukorenjenih predrasuda i trauma koje se manifestuju tokom celog života, u različitim oblicima. Ipak, Lana Bastašić nije pisac koji će opravdanje naći u tlačenju, a zatim i osveti ili nasilju. Njene priče su poziv da preuzmemo odgovornost, prestanemo gledati unazad i prihvatimo sopstvene izbore. A to je da pokušamo da budemo bolji

Bastašić

Svaka od priča je imala svoj specifičan put. Posljednja priča u zbirci ujedno je i najstarija. Napisala sam je prije mnogo godina, dugo sam radila na njoj, mijenjala je, skraćivala, zaboravila. S vremenom sam shvatila da se često vraćam temi iščašenog djetinjstva i da bih je voljela obraditi iz više uglova kroz različite junake i junakinje. Tako je, na neki način, ta posljednja pripovijetka ujedno bila i okidač za cijelu zbirku.

Da li ti je bila neophodna književna, odnosno životna zrelost da bi obradila traume djetinjstva?

Živimo u društvu u kojem nama (ženama) govore kako smo „dužne radati“. Ta neka buduća, fiktivna djeca su nam uvijek važnija od onih živih dječaka i djevojčica na koje odrasli svakodnevno istresaju svoje frustracije. Taj proces ubrizgavanja otrova u djecu, kao i u šta taj otrov može da se pretvori, jeste ono što me je najviše zanimalo dok sam pisala.

Priče predstavljaju, između ostalog, suočavanje s onim što nasljeđujemo od roditelja, od bioloških karakteristika, preko rodničkih odnosa, klase i kulturnog kapitala. Koliko je biologija

odgovornost za sopstvene postupke i prestanemo gledati unazad i kriviti roditelje za sve. To je, ujedno, i priča o cijelom ovom regionu u kojem stalno gledamo unazad, u prethodne generacije, i koristimo njihova djela i nedjela kako bismo opravdali situaciju u kojoj se nalazimo. Da, dosta toga nosimo iz kuće i često ponavljamo obrasce koje su nam ostavili roditelji, bake i dede, itd. Ipak, na kraju dana, moramo prihvatiti da nismo oni. Naše greške su samo naše.

Kako odrastamo, naučeni smo da se ne poistovećujemo s pozicijom deteta, gubimo ta osećanja. Da li misliš da je dečja perspektiva manje prisutna u javnoj sferi i da ovakve priče doprinose da razmišljamo o deci kao malim ljudima?

Djetinjstvo se često u javnom diskursu romantizuje, posmatra se kao neki nevini i slatki uvod u pravi život koji dolazi kasnije, a pritom zaboravljamo da je tim ljudima njihov trenutni život jedini pravi život, i da i oni osjećaju sve one emocije s kojima se suočavamo i mi odrasli. Ne vidim zašto je problem na poslu važniji od problema u školi. Zašto je problem u braku važniji od problema u školskoj klupi. Smeta mi ta snishodljivost prema dječijem iskustvu budući da su upravo ta iskustva ono na čemu će se izgraditi kao osobe. Većina knjiga za djecu kao da je napisana za odrasle koji vole da se sjećaju svog djetinjstva – moje bratance mi često znaju reći da ih je neka dječija knjiga smorila. Djeca znaju mnogo više nego što mislimo, osjećaju mnogo više i njihovi svjetovi su jednako kompleksni kao i naši.

sudbina, koliko su naše materijalne okolnosti ključne za formiranje identiteta i razumevanja sebe. Možemo li emancipacijom postići slobodu od nasleđa?

Ovo pitanje je upravo razlog zašto sam insistirala da *Tata* stiže kući bude posljednja priča u zbirci. U toj priči djevojčici, pripovjedačici, govore kako su joj stopala „ista tatina“. Na kraju ona gleda u njegove nožne prste i primjećuje, možda čak i odlučuje, da su im stopala možda slična, ali nikako ista. Htjela sam da završim zbirku tom rečenicom jer smatram da ipak u životu svih nas postoji trenutak kad odlučimo preuzeti

Ne bih išla toliko daleko da tvrdim kako sam književno ili životno zrela osoba – mislim da tokom čitavog života baštinimo sebi svojstvenu nezrelost, samo naučimo da se pravimo da smo odrasli. Nisam ni psihološkinja ni socijalna radnica, stoga mi nije bio cilj bilo kome držati lekcije o odgajanju djece ili dječijoj psihologiji. Moj cilj je uvijek književni – pokušati nešto razumjeti kroz jezik. Ako iza svake knjige stoji neko pitanje na koje pisac pokušava da odgovori, recimo da je pitanje koje je mene zaokupilo bilo – kako nastaju monstri? Zato mi je *Fizika* tuge Georgija Gospodina toliko pomogla, odnosno ideja Minotaura kao napuštenog djeteta izgubljenog u lavirintu.

Lana Bastašić (Zagreb, 1986) objavila je zbirke kratkih priča *Trajni pigmenti* (2010) i *Vatrometi* (2013), knjigu priča za decu *Nastja crta sunce* (2015) i zbirku poezije *Naivni triptih o Bosni i umiranju* (2014). Njen prvi roman – *Uхвати zeca*, osvojio je Evropsku nagradu za književnost 2020. godine. Roman je uvršten u najuži izbor za NIN-ovu nagradu i prevodi se na trinaest jezika. Dobila je nekoliko nagrada za kratku priču (između ostalih, Zija Dizdarević, Ulaznica i Karver: Odakle zovem), dve nagrade za poeziju (Targa UNESCO u Trstu i Dani poezije u Zaječaru) i nagradu za neobjavljenu dramu (Kamerntheater 55 u Sarajevu). Priče su joj objavljene u *Poljima*, *Sarajevskim sveskama*, *Povelji*, *Fantomu slobode* i drugim regionalnim časopisima. Uvrštena je u nekoliko regionalnih antologija kratke priče, uključujući *Pucanja* i *Pristojan život*. Učestvovala je na mnogim međunarodnim književnim festivalima i rezidencijama za pisce. Jedna je od osnivača škole književnosti Bloom u Barseloni i članica PEN centra u BiH. Ponekad živi u Beogradu.

Knjižna u fokusu

Mirjana Ognjanović i David Albahari

TEKST: DEJAN KOVAČEVIĆ

Intelektualna stimulacija

„LAŽNE BAJKE”

DAVID ALBAHARI, MIRJANA OGNJANOVIĆ, SLAVKO KRUNIĆ (BOOKA, 2020)

U sveopštoj hiperprodukciji i kurenjnoj medijskoj prezasićenosti, retko se nađe pojava koja na istinski način može da iznenadi i istovremeno ushiti: ali „Lažne bajke” uspevaju na oba ova fronta. Što ne bi trebalo da bude začuđujuće.

David Albahari, Mirjana Ognjanović i Slavko Krunic su svakako već poznati književnoj javnosti – Albahari čak kao naš literarni džin – a ovo je njihov prvi doprinos u trio formatu, dok su se Ognjanović i Krunic još ranije oprobali kao (pisac/ilustrator) dvojac.

S knjigom „Lažne bajke” oni na nekoliko načina pomeraju horizonte u mogućnostima književnog izraza. Već i sam naslov nedvosmisleno sugerise da je u pitanju poslastica za analitičare teorije stila.

Bajke su žanrovski definisane kao destilat kolektivnog kulturnog nasleđa bez obzira na njihovo geografsko poreklo, ali su pod plaštom fantastike uvek nosile i alegorijske klice realnosti iz vremena svog nastanka. „Lažne bajke” se lako uklapaju u ovaj okvir dok istovremeno zadržavaju znalački odmak, formirajući na taj način osnovu za humoristički stilski eksperiment.

Uvod nam tako kaže da su bajke sadržane u knjizi odbačeni rukopisi samog Itala Kalvina, pisca čiji je opus u velikoj meri bio razigran na sličan način, dok bajke koje slede nastavljaju i proširuju ovaj meta pristup žanru.

Prepune su ne odveć skrivenih literarnih referenci, u obliku direktno navedenih citata (Oskar Vajldu nepripisan citat „o iskušenju” u bajci „Crvene pantalone”), kao parafraze određenih književnih dela (Umberto Ekoovo „Ime ruže” u bajci „Magični zub” u kojoj sve što je glavni junak video biva „pohranjeno na sigurno mesto, bezbednije nego u bilo koji

komputer [...] kao u nekom srednjovekovnom manastiru”), kao pojašnjenje geneze nekih važnih knjiga (u bajci „O senkama” gde saznajemo kako je nastao rat između ljudi i daždevnjaka, a možda i ceo žanr naučne fantastike) ili kao proste posvete ugrađene u neke od dijaloga („Sto mu Basarinih fama o biciklistima!” kaže lik princeze Mudrolije u „Prolećnoj bajci”).

Dalje, sveprisutna je igra reči, ali i izmeštanje rasprostranjenih idioma (tako se, na primer, junakinje „Prolećne bajke” zovu Avgustina dela Primavera i Kvatra Stađoni, a jedna od njih izriče u znak ushićenja „kao... kao... kao, kakao...”) i sve bajke su prožete specifičnim samo-referentnim humorom („prinčevi su imali zadatak da prikažu neku scenu iz mnoštva bajki”; „onaj koji priča priču u prijateljskom je odnosu sa vremenom[...] jer dok priča traje, vreme ne prolazi” „prinčeva je sama sebi često izgledala kao nasumično izmišljeni lik iz neke bajke koji je iznenada upao u sopstveni košmar”).

Izrazito je primenjena tradicionalna ikonografija, tu su naravno princeze i prinčevi, šumske vile i pametni miševi, ali i „krojač [...], udovac, [sa] dve kćerke” koje su bile „vesele, druželjubive, živih pokreta”, smešteni na lokacije jednostavno identifikovane kao „[u] balkanskoj kraljevini”, „velike kamene porodične kuće s torom za ovce”, „stočarski kraj”, „na samom rubu čestara”, „dve crkve u

gradiću”, a prisutni su i „neobični svadbeni običaji” te „prelepe haljine od najfinijih tkanina” dok još uvek „u dalekim kraljevstvima ljudi prave lepe predmete”.

A onda je sve to sučeljeno sa ponešto modernim problemima – princeza mora „obezbediti sebi prostor na svim naslovnim stranicama ilustrovanih glasila”, trgovac preprodaje „raznorazne zdrave i nezdrave stvari”, Bagzi Zigel otvara u Las Vegasu hotel i kockarnicu, u Melburnu se junak susreće sa Karadordevom šniclom, jedna starija gospođa je sugrađanka Korto Maltezea, istinita osoba a komšinica izmišljenog karaktera, dok Mala Vila zvana Zvrk Na Jednoj Nozi završava u ambulanti na previjanju nakon nezgode kod pomenutog ruba čestara. I još začinjeno čestom upotrebom poštapalice „brate” koja decidira no locira, u vremenu i prostoru, originalni izvor ovih bajki.

U skladu sa prethodno navedenom definicijom samog žanra i shodno našem vremenu – gde su lažne vesti realnost i istina za određenu populaciju, a prave vesti uredno proglašavane lažnim i kao takve nikad prihvaćene od opet nekog drugog segmenta populacije – i ove bajke nose dozu specifičnog trenutka u kojem su kreirane, ali istovremeno nam emituju natrag vanvremenski eho iz pravca koji može da se obeleži etiketom „oduvek/zauvek”. Tako se na jednom mestu kaže „mogao

je ovaj svet da bude mnogo lepše mesto samo da ga nisu upropastili vladari koji su verovali da niko nije moćniji od njih.” Ne kaže se na koga se to odnosi, no u mnoštvu kandidata zar je to zaista i neophodno? Iz priloženog se vidi da su David Albahari i Mirjana Ognjanović stvorili inteligentnu i intrigantnu dihotomiju sledeći tradicionalnu formulu i istovremeno je nemilosrdno skrnaveći, sa zavidnim rezultatima, a da ugođaj bude zaokružen pobrinuo se Slavko Krunic čiji je originalni stil neobično komplementaran datom štivu i pretvara ilustracije zgodnom podlogom za daljne lične meditacije čitalaca na teme naznačene u samim bajkama.

Sve to zajedno čini se da su „Lažne bajke” totalno post-post-moderni zahvat, ali sa ubedljivo ironičnim otklonom gde je cinizam istog postupka zamenjen jednako ubedljivom samosvešću o nedostatku poštovanja za ceo post-moderni eksperiment, krajnji ishod kojeg su Skroz Moderne Bajke (dok ono očekivano „post” ne treba da se nađe čak ni umetnuto u zagradi). Jedna stvar je ovde jasna: Nema univerzalne pouke. Ili, univerzalno nema pouke.

No jedna druga stvar je čitaocima zagarantovana: intelektualna stimulacija. I zadovoljstvo čitanja. Pa da sad još jednom citiramo princezu Mudroliju iz „Prolećne bajke”: „I nemojte posle da pričate da vas nisam na vreme upozorila.”

Bajke su žanrovski definisane kao destilat kolektivnog kulturnog nasleđa bez obzira na njihovo geografsko poreklo, ali su pod plaštom fantastike uvek nosile i alegorijske klice realnosti iz vremena svog nastanka

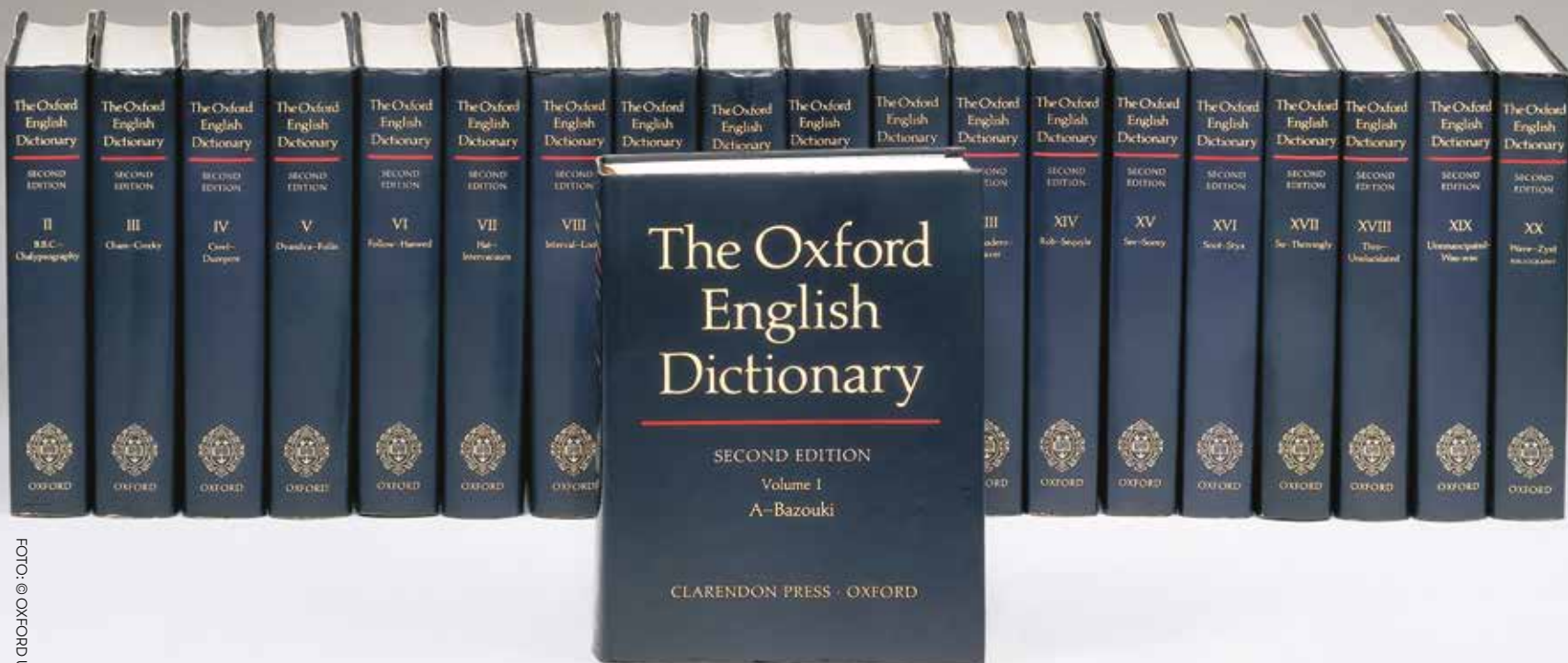

FOTO: © OXFORD UNIVERSITY PRESS

Reč godine u 2020 ²⁰ godini koja nas je ostavila bez teksta

JEDAN OD UREDNIKA OKSFORDSKOG REČNIKA NAVEO JE DA JE OVA GODINA PREDSTAVLJALA JEDINSTVENO ISKUSTVO ZA LEKSIKOGRAFE KOJI SU IMALI PRILIKU DA VIDE KAKO U KRATKOM VREMENSKOM PERIODU RAPIDNO RASTE UPOTREBA JEDNE REČI, I KAKO TA REČ DOMINIRA GLOBALNIM DISKURSUM

Words of an
unprecedented
year

Oxford Languages, odsek izdavačke kuće Oxford University Press, koji se bavi objavljivanjem rečnika i proučavanjem jezika (i izdavač je poznatog Oxford English Dictionary), svake godine osluškuje jezik i promene u njemu, i bira Reč godine.

Izbor za Reč godine prati promene u samom jeziku koje odražavaju opšte raspoloženje i preokupacije ljudi tokom čitave godine. U sumornoj i nepredvidljivoj 2020, Reč godine prvi put nije izabrana. Stručnjaci iz Oksforda su se složili da je kriza koju proživljavamo uticala na jezik u tolikoj meri da je nemoguće odabrati samo jednu reč koja bi obeležila čitavu godinu. Zbog toga su objavili poseban izveštaj - Reči u godini bez predsedana, u kome su pobrojali sve ovogodišnje kandidate - reči koje imaju veze s pandemijom.

GODINA PROMENE JEZIKA

Jezik je svojevrsno ogledalo u kome se reflektuju sve društvene promene. Je-

dan od urednika Oksfordskog rečnika naveo je da je ova godina predstavljala jedinstveno iskustvo za leksikografe koji su imali priliku da vide kako u kratkom vremenskom periodu rapidno raste upotreba jedne reči, i kako ta reč dominira globalnim diskursom.

Tako se upotreba reči pandemija tokom ove godine uvećala za više od 57.000 procenata. Na globalnom nivou dominirale su reči korona-virus i kovid-19 (skraćenica od corona virus disease) - prva je do aprila postala jedna od najčešće korišćenih imenica u engleskom jeziku, a druga je već u maju preuzela primat (pre masovne upotrebe reči korona, najupotrebljavanija engleska reč bila je - time (vreme)).

Iz meseca u mesec, tokom čitave 2020, leksički stručnjaci su analizirali više od osam milijardi reči koje se pojavljuju u onlajn vestima. Tokom leta porasla je upotreba reči bush fires (požari niskog rastinja), nakon požara u Australiji, kao i izraz Black Lives Matter (Crni životi su

Language matters

bitni) nakon događaja u Americi i protesta koji su usledili. Kad je vokabular koji se odnosi na koronu u pitanju, pored reči koje označavaju sâm virus, do marta ove godine u upotrebi su najviše bile reči kojima se označava društveni uticaj pandemije. Dakle – socijalno distanciranje, samoizolacija, izolacija, karantin... Primećen je i značajan porast upotrebe mnogih specijalističkih medicinskih termina, i novih izraza kao što je WFH (work for home, odnosno – rad od kuće).

Od marta su veoma frekventne postale i reči *circuit breaker* (niz privremenih restriktivnih mera kojima se epidemija drži pod kontrolom), *lockdown* (zaključavanje), *shelter-in-place* (sklonište, sigurno mesto koje po preporukama ne bi trebalo napuštati), *support bubbles* (baloni za podršku – bliska mreža podrške među domaćinstvima s jednom odraslom osobom), *face masks* (maske za lice), *PPE* (lična zaštitna oprema), *medics* (lekarsko osoblje), *delivery drivers* (dostavljači)... Česte ovogodišnje fraze bile su *mask up* (maskirati), *anti-mask* (antimaskeri)... Zanimljivo je da se upotreba izraza *conspiracy theory* (teorija zavere) skoro udvostručila u periodu od oktobra 2019. do oktobra 2020. Tokom 2020. na stotine novih reči se našlo u upotrebi, a neke reči i sintagme su, pak, dobile nova značenja. Na svetlo dana je tako izvučen izraz *socijalno distanciranje*, koji je, kad se pojavio 1957, označavao lični stav pojedinca, namerno udaljšavanje od drugih ljudi. U godini koju ispraćamo ovaj izraz ozna-

čava neminovnost, održavanje fizičke distance između ljudi. Surova korona-realnost definitivno je oblikovala način života, i način mišljenja, i sledstveno – izražavanja. U svakodnevni rečnik se uselilo mnogo toga, pored ostalog i omražena i trapava fraza *nova normalnost*, koja je u rečniku definisana kao – ranije nepoznata ili netipična situacija koja je postala standardna, uobičajena ili očekivana.

ZAKLJUČAVANJE I PANDEMIJA

I autori drugih velikih rečnika engleskog jezika objavljuju svake godine reč koja je obeležila godinu rukovodeći se mahom statističkim podacima. Tako je Kolinsonov rečnik (Collins Dictionary) objavio da je Reč 2020. godine – *lockdown* (zaključavanje). Odnosno, definisano je u rečniku – nametanje strogih ograničenja za putovanja, socijalnu interakciju i pristup javnim prostorima. *Lockdown* objedinjuje zajedničko iskustvo milijardi ljudi koji su morali da ograniče svoj svakodnevni život u vreme pandemije. Leksikografi Kolinsonovog rečnika zabeležili su da je ova reč tokom 2020. upotrebljena preko četvrt miliona puta, dok je u 2019. upotrebljena samo 4.000 puta. Kreatori rečnika Merriam-Webster su proglasili za Reč godine imenicu *pandemic* (pandemija). Objasnili su da je Svetska zdravstvena organizacija 11. marta zvanično proglasila da se *COVID-19* može okarakterisati kao pandemija, te da je tog dana reč *pandemija* bila najtraženija u rečniku – za čak 115,806% više u odnosu na isti dan u martu prethodne godine, a zatim je čitave godine ostala visoko na listi najpretraživanijih reči.

Doomscrolling - neprestano praćenje sajtova i društvenih mreža u potrazi za lošim vestima
Zoombombing - kad stranci upadaju nepozvani na video-konferencije
Quarantini - koktel koji se konzumira u izolaciji
Covidivorce - razvod koji je posledica predugog boravka u kući
Coronacation - neočekivani produžen odmor u kući koji je posledica pandemije

Duhovite nove reči

Ove godine pandemija je uticala na jezik na razne načine. Preplavila ga je, zastrašila, donela osećaj beznađa i nemoći. Kao kontrateg i potreban ironijski odmak i u engleskom i u drugim jezicima pojavile su se duhovite nove reči.

Blursday - bilo koji dan u nedelji koji se ne razlikuje mnogo od prethodnog (stapa se s prethodnim)
Covidiot - kovid-idioti, označava sve one koji se protive pravilima i zdravom razumu

Laguna

TOP-LISTA PUBLICISTIKA

1

Džim Kvik
BEZ GRANICA

2

Grupa autora
PLAZMA
PLAZMASTIČARNICA
3.0

3

Živojin Petrović
DO VIĐENJA!

4

Mark Manson
E, ZABOLE ME
– SUPTILNA
UMETNOST
ŽIVLJENJA

5

Juval Noa Harari
SAPIJENS:
KRATKA ISTORIJA
ČOVEČANSTVA

6

Bojan Leković
MEDVEDI NA
PUTU

7

Štefani Štal
DETE U TEBI
MORA DA
PRONAĐE
SVOJ ZAVIČAJ

8

Amin Maluf
BRODOLOM
CIVILIZACIJA

9

Marko Aleksić
SRPSKE ZEMLJE
PRE NEMANJIĆA
– OD 7. DO
10. VEKA

10

Edi de Vind
POSLEDNJA
STANICA AUŠVIC

MOĆ U NAKITU

Diskretan ili upadljiv, od suvog zlata ili bižuterije, nakit ima moć da upotpuni i začini odevnu kombinaciju

TEKST: IVANA MUNIŠIĆ JOVANOVIĆ

Neki su komadi sami po sebi čista moć, pa deluje da sve ostalo prati njih. Upravo ta reč „moćno“ najbolje bi opisala ono što donosi „Nana jewelry“, brend asesoara iza koga stoji Nataša Cvetković iz Novog Sada Budući da je Nataša po obrazovanju Master akademskih studija hemije, moglo bi se reći da je ono što ona radi mala alhemija i sinergija njenog znanja i kreativnosti. Sve je počelo pre desetak godina kad je u Rusiji, prateći supruga sportistu, tražila hobi u kome bi mogla da se iskaže...

„Prvi modeli koje sam pravila samo za sebe izazvali su reakcije tamošnjih ljudi. Tad sam shvatila da moj nakit izaziva veliku pažnju i da je uvek primećen, a sledeći ozbiljan korak načinila sam nekoliko godina kasnije tokom doktorskih studija kad su mi se javile ideje, nastajali novi nesvakidašnji modeli i kad sam shvatila da je nakit moj životni put“, kaže Nataša.

Od materijala Nataša Cvetković uglavnom koristi nerđajući čelik, poludrago kamenje i druge materijale koji spadaju u kategoriju „kvalitetnijih“. Proces izrade zavisi od modela i njegove složenosti, ali za svaki su potrebni strpljenje, preciznost i mir. Slično kao i u laboratoriji.

„Bilo da radim eksperiment u laboratoriji ili pravim nakit u radionici, jedna stvar je ista: na kraju dana vidim gotov proizvod i konkretan rezultat. To je ono što daje posebnu draž. Takođe, i za jedno i za drugo morate da imate taj fini osećaj u prstima i da spadate u grupu ljudi kojima manualni poslovi idu od ruke.“

Njene modele najbolje nose žene sa stavom i samopouzdanjem, a ako nakit ima i moć autosugestije, možda vam i ulije malo snage za džunglu zvanu svakodnevica. Bez dileme, žene koje ga nose svakako deluju snažno.

„Nije taj utisak slučajnost, od početka je ideja bila da žensku snagu

info

[@nana_unuque_jewelry](#)

istaknem u prvi plan. Neretko dobijam pohvale da je nakit moćan i totalno drugačiji. Tim komplimentima se najviše obradujem. Inspiraciju nalazim u raznim svakodnevnim stvarima i iz toga nastaju modeli koji asociraju na snagu i moć. Upravo je poslednja kolekcija, s motivima dominantnih životinja, pravi primer za to. Modele, u načelu, osmislim ja, ali volim da izađem u susret i zahtevima kupaca. Uvek se lako dogovorimo.“

Iako je Nana jewelry upadljiv asesoar (što bi značilo da ide sjajno i uz belu majicu i farmerke) može da se kombinuje uz razne stilove.

„Na svojim postovima na instagramu dajem predlog kako može da se nosi, ali verujem da ‘moje’ devojkice to odlično iznesu na svoj način“, pojašnjava Nataša.

Zbog velikog interesovanja i odgovornosti da se ispune obećani rokovi, radionica je često otvorena do kasno u noć, a iz nje izlaze originalne minđuše, ogrlice, prstenje i odnedavno kožni kaiševi, koji se nakon izrade obogaćuju elementima nakita.

Za sada sve narudžbine idu preko instagram profila (nana_unuque_jewelry). U Novom Sadu, u sklopu radionice, postoji i izložbeni prostor gde po dogovoru može da se vidi ponuda, a Beograđani će uskoro moći da kupe Nana unique jewelry modele u nekoj od koncept-prodavnica.

MONOI

TEXTURES 2020

Brend Monoi, koji su pre svega dve godine pokrenuli u Novom Sadu arhitekte Marko i Maja Bačanin, svojim pročišćenim stilom inspirisanim geometrijom i modernom arhitekturom već je uveliko zaintrigirao strano tržište i modne rubrike (do čuvenog Vogue), a sve one koji su zavoleli to jednostavno neobično ili neobično jednostavno prstenje, sigurno će obradovati što su sada u ponudi i minđuše i narukvice.

para. A budući da se svi delovi minđuša u ponudi mogu međusobno kombinovati i kupiti pojedinačno, biranje postaje kreativna igra.

I novi Monoi komadi izrađuju se od srebra i zlata u porodičnoj radionici u Novom Sadu, a šta sve izlazi s tog mesta, gde se, kako kažu, spajaju tradicionalne, održive metode izrade i savremeni dizajn, možete pogledati i na IG stranici **monoi.design**.

Naime, Monoi je lansirao novu kampanju pod nazivom TEXTURES, inspirisanu različitim teksturama osećanja koja prate upečatljivu 2020. godinu. Kao i dosadašnje Monoi komade, odlikuje ih čisti minimalni dizajn, pa se može zaključiti da su prirodan sled Geometria kolekcije. Dele, dakle, isti koncept s prstenjem što znači i da se savršeno kombinuju sa njim. Vlasnice Monoi prstenja već su shvatile da ovaj brend ostavlja prostora da ga i sami dokreirajte, birajući način na koji ćete ga okrenuti i nositi, a korak dalje u toj slobodi pružaju i njihove CUBO naušnice s inovativnim sistemom fiksiranja – kocke umesto konvencionalnog šrafića. To znači da se rotiranjem zadnjeg i prednjeg dela dobijaju dve varijante nošenja istog

Lifestyle

ŠKRABAC

PRAZNIČNO RASPOLOŽENJE

Škrabac je upao u praznično raspoloženje i napravio specijalnu limitiranu seriju majica. Pored toga, rešio je da vas obraduje novim toplim duksericama, a posebno iznenađenje su duksevi sa vezom. Ukoliko volite svedenije modele i diskretne detalje, mislimo da će vam se ovaj novitet zaista dopasti. Obavezno čekirajte o čemu je reč na sajtu www.skrabac.com ili na mrežama:

ZOONO

NEPROBOJNA

ANTIMIKROBNA ZAŠTITA

Na našim rukama mogu se naći, i preko njih preneti, uzročnici različitih zaraznih bolesti. **Zoono GermFree 24 sredstvo za dezinfekciju ruku** eliminiše 99,99% mikroorganizama. Posle samo jednog nanošenja koža ostaje zaštićena čak i do 24 časa. Toliko je postojan da njegovu antimikrobnu aktivnost ne ometa redovno pranje ruku. Dermatološki je ispitan, neće izazvati iritacije i ne isušuje kožu.

Dokazano je efikasan protiv velikog broja bakterija, gljivica i virusa, uključujući one iz porodice korona virusa. Ova specijalizovana formula ubija mikroorganizme fizičkim putem, cepajući njihove ćelije, zahvaljujući sloju pozitivno naelektrisanih mikroskopskih iglica.

Proizvođač: Zoono Holdings Limited UK, Velika Britanija
Uvoznik i distributer za Srbiju: Medica Linea Pharm d.o.o Brodarska 1b, 11070 Novi Beograd
Tel: 011/312 02 84
www.zoono.rs

BEOSPORT

SA BEOSPORTOM POČINJU ZIMSKE ČAROLIJE

Razmazite se ove zime zimskim outfitom u Beosportu, a ski centri neka budu idealna mesta, da se prošetate kao na sceni. U radnjama možete pronaći najnovije kolekcije vodećih svetskih brendova za na sneg – u ponudi su ski i snowboard odeća i oprema sledećih brendova: **Atomic, Salomon, Spyder, Kjus, Burton, The North Face, Superdry, NGN, Kyoto-3, Quiksilver, Billabong, O'Neill, Smith**, i mnogi drugi.

Sve ljubitelje zimskih sportova kojima trebaju časovi bilo da su početnici ili žele da usavrše skijanje ili snowboard, tu je škola skijanja i snowboarda **KopSporta**. Požurite i zakažite vaš čas, putem telefona **060/088 5 088** ili nam pišite na mejl kopsport@ski.rs. Očekujemo vas!

BEOSPORT

Beograd: TC Galerija, TC Rajičeva, TC Ušće, Delta City, Ada Mall, Big Fashion, Beo SC, Immo Centar, Sava Centar
Novi Sad: TC BIG, TC Promenada, Trg Slobode 2;
Kragujevac: TC Plaza
www.beosport.com

BIOFAR ANTI-OX SOD DIRECT

ZA PRIRODNU ZAŠTITU ĆELIJA

Jedinstvena kombinacija na našem tržištu, GliSODin®-a, vitaminima A, C, E sa mineralima selenom i cinkom iz izvora visoke bioraspoloživosti koji svojim sinergističkim dejstvom pružaju snažnu antioksidativnu zaštitu vašem organizmu.

- Sadrži GliSODin®, patentirani visoko efikasni enzim superoksid dismutazu (SOD) iz posebne vrste dinje
- Visoko bioraspoloživa formulacija na bazi SOD, cinka, selena i vitamina
- Štiti ćelije od oštećenja izazvanih oksidativnim stresom
- Podržava zaštitu kože od foto-oksidativnog stresa
- Podržava normalan rad imunog sistema
- Doprinosi održavanju kognitivne funkcije tokom starenja

MND DENTAL

VEŽBE ZA LEPU VILICU

Još nije naučno dokazana, tehnika za koju se tvrdi da može poboljšati estetski doživljaj vilice i lica - **mjuing (mewing)**. Dobila je ime po Džonu Mjuu, ortodontu iz Velike Britanije, a njena suština je postavljanje jezika na nepce dok su usta zatvorena, a zubi spojeni. Zastupnici tvrde da su dobro definisana vilica i poravnanje brade i nosa najveći benefiti ove tehnike. Naša **Dr Nataša Mratinković kombinuje određene vežbe sa Myobracc terapijom** u periodu rasta i razvoja dece, na putu ka sigurnom uspehu u ispravljanju zuba i aktivnijoj ulozi vodećih mišića lica.

Za više informacija:

www.myobracc.rs | www.hollywoodsmile.rs

ZDRAVLJE

GINNEA 011

GINNEA 011 je privatna ginekološko akušerska ordinacija osnovana 2016. godine. U prijatnom ambijentu ordinacije, brigu o Vašem zdravlju u potpunosti možete prepustiti Mr.sci.med dr Gordani Pecić i njenom stručnom timu, uz maksimalno profesionalni odnos i diskreciju. Stručno osoblje učiniće da se osećate sigurno i opušteno, a savremena medicinska oprema garancija je kvaliteta usluga, kako dijagnostičkih, tako i terapijskih, o čemu najbolje svedoče zadovoljni pacijenti.

Postanite i Vi deo „zdrave porodice“.

Specijalistička ginekološko akušerska ordinacija / Gajeva br 10-12/3 (Zvezdara).

Tel: 011/ 380 71 36 / Mob: 069/102 02 50

www.drpecic.rs

Lifestyle

FARMASI

VAŠE OČI, VAŠE PLATNO

Kvalitetna paleta senki za oči jedna je od najboljih make up investicija. Baza je svakog looka i definitivno proizvod koji pleni pažnju. Eye-shadow paleta sa 12 kompatibilnih boja postaće vaš nezamenjivi make up stilista i pomoći vam u kreiranju dnevnih i noćnih lookova. Kombinacija lepih, neutralnih ili glam blistavih nijansi pružiće vam širok izbor za svakodnevnu upotrebu. Senke su mekanog velvet finiša bogate pigmentacije i lako se blenduju.

Viš informacija potražite na farmasi.rs

___ MALA KUĆA ITALIJANSKIH UKUSA /

KUĆA MALA

STARE PICE NA NOVOJ ADRESI

Kuću malu Novosađani su zavoleli kao kulturno mesto za lagane razgovore uz kafu, čaj i naravno dobru pizu u Ulici Laze Telečkog. Danas pomenuta ulica ima neku drugu, bučniju energiju, a Kuća mala novu adresu, koja paše njenom konceptu mirnog i ušuškanoг mesta.

Iako u strogom centru, pored Riblje pijace, Kuća mala je gotovo skrivena u pasažu 17 Dunavske ulice. I na novoj adresi na zidu su našli svoje mesto starim gostima dobro poznati predmeti koji prkose gravitaciji, što evocira uspomene na lepa druženja na staroj adresi. Ipak, novi lokal doneo je i novi enterijer čije pastelne boje u kombinaciji s prirodnim zelenilom šalju opuštajuće vibracije i stvaraju lep ambijent za nove susrete. Novi vlasnici, Sanja i Marijo Adlešić, inače nekadašnji redovni gosti ovog lokala, kažu da su čuvari „kućemalskog” duha.

„Nas dvoje nismo dosad bili ugostitelji. Bavimo se nekim drugim poslovima, ali Kuću malu smo toliko zavoleli kao gosti da nismo odoleli da je ne preuzmемо kad su prethodni vlasnici izlazili iz te priče. Ovo radimo za svoju dušu trudeći se da sačuvamo sve ono po čemu je Kuća mala omiljena. To su na prvom mestu dobre pice!”, kažu Sanja i Marijo.

A za koju pizu se odlučiti? Nije lako, budući da Kuća

mala nudi čak 28 vrsta!

Ko voli da se zasladi, tu su već dobro poznate lenje pite od jabuka ili višanja sa sladoledom, gomboce i palačinke. U ponudi su i organski sokovi.

Lokal ima i baštu koja je posetiocima ovog leta zahvaljujući zanimljivom muralu koji je radila Tea Art dala mogućnost da uz ukuse pice odlebdе u Italiju, pa je razglednica s ovog mesta na društvenim mrežama neretko naslikana devojka na vespi ili smokvino drvo.

Iako pretežno dolaze mladi, Sanja i Marijo s oduševljenjem pričaju da su im redovne gošće i bake koje svrate posle pijace. One su im darovale i heklane miljee i stare vaze i, kako kažu, mnogo su srećne što njihov miraz ima svoje mesto i u ovim modernim vremenima.

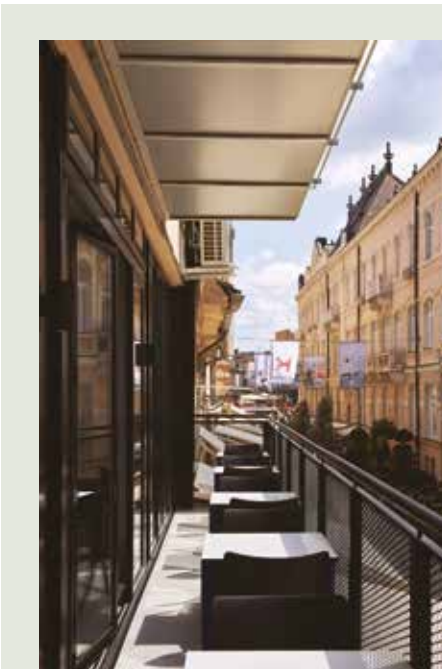
Pasaž bez saobraćaja dobar je izbor i za dolazak s decom koja u ovom lokalu imaju i svoj kutak za igranje i crtanje. Možete povesti i svog kućnog ljubimca jer je Kuća mala pet friendly!

Kuća mala
Dunavska 17
Novi Sad

Info i rezervacije: 021/301-56-93

kucamala.soulfood

kucamala.soulfood

___ TOSTERBAR /

NOVI LOKAL, STARI KVALITET

26

Američki burger ili domaća pljeskavica? Ovu dilemu rešio je novosadski Toster objedinivši ih u jedan proizvod. Njihovi burgeri/pljeskavice važe za najbolje u gradu i to je stara vest. A novost je - druga adresa! TosterBar odnedavno je u Njegoševoj ulici. Ova znatno komfornija kvadratura omogućila je ne samo veći broj gostiju već i funkcionalniju kuhinju iz koje sada izlaze i neke nove vrste burgera. Proširen je i vegetarijanski meni, a u ponudi su i nove salate. I dalje je najtraženiji specijalitet kuće „Toster burger” sa slaninom i sirom, a veoma su popularni i „Bacon burger” i „Extra cheese burger”.

TosterBar insistira na tome da je njihov burger više od fast food-a, a u prilog tome ide i prostor na spratu koji je restoranskog tipa. TosterBar nastavlja sa svojim vikend specijalima kada se nudi burger u nekoj novoj kombinaciji. Do sada je bilo preko 250 verzija! Jedna od njih „Fancy burger” sa bri sirom i namazom od tartufa ušao je u standardni meni u novom lokalu.

Uz burgere sjajno idu i kraft piva, a njih u TosterBaru ima čak 50 vrsta! Odnedavno je u ponudi i zanatski džin. Tu su i deserti poput čokoladnog musa ili tarta.

Njegoševa 10, Novi sad
Tel: 065/960 60 05
tosterbar.rs

STREET FOOD

FRANSIS

Originalan i neobičan koncept street fooda baziran na svima omiljenim prženicama (da, prženicama!), nalazi se na Slaviji i od nas dobija vrlo toplu preporuku. Francis ne možete da ne primetite na prometnoj lokaciji tik do stanice gradskog prevoza, a na obodu parka, svetlog i prijatnog enterijera i autentične ponude. Pod sloganom „Oduvek, a nove!“, ovde se služe sjajne prženice, pripremljene po savremenoj tehnologiji, bez prženja u ulju, odličnog i bogatog ukusa! Kombinacije sastojaka kreću se u rasponu od mediteranske (mocarela, pršuta, rukola, čeri), preko „Mamine“ sa ajvarom, kajmakom i čvarcima i rustične sa dimljenom butkicom i renom, do egzotičnih kakve su Oriental (humus, tahini, pinjoli), Ljuti Bombaj sa korijanderom i halapenjom ili pak Popaj sa začinenim spanaćem i kari piletinom. Tu su i Tri musketara na „tri sprata“, burger tost, kao i Bafalina (hrskava prženica punjena mocarelom sa pestom), te Elvis Prisli sendvič sa podrazumevajućim kikiriki puterom. Ravnopravno sa slanim, u ponudi su i slatke verzije počev od „siromašnog viteza“ (cimet, vanilin sirup, šećer) do verzija sa belgijskom čokoladom ili pak sa domaćim sokom od pomorandže i musom od čokolade. I u samom lokalu sve se služi u lepim kutijama, a raspon ukusa i količina preporučuju Francis i kao izbor za doručak (u ponudi je nekoliko primamljivih kombinacija), ali i kao izdašan obrok u svako doba dana, naravno i u opciji „za poneti“.

Kralja Milana 47 / 064/411 20 10 / www.francis-ft.com

GRAND Kafa /

I MIRIS I UKUS I
SREĆNI PRAZNICI

Magična atmosfera koju praznici nose sa sobom i ove godine je pristigla u naše domove. Iako je u malo drugačijem ruhu nego inače, ovo je i sada najlepši period godine kad uz dobro poznati miris i ukus s porodicom i prijateljima razmenjujemo najtoplije reči, osmehe, zagrljaje i najlepše želje!

A veseli Grand kafa Deda Mrazovi su kao i svake godine tu da nam požele srećne praznike i razvesele nas. Da nas podsete da svakog dana, a posebno tokom praznika, uživamo u najlepšim trenucima koje ćemo provesti s voljenima, i da jedni drugima poklonimo vreme ispunjeno radošću, da zajedno pravimo planove, donosimo nove odluke i zamišljamo nove želje.

Nezaobilazni sastojak svih trenutaka zbližavanja i stvaranja nezaboravnih uspomena svakako je šoljica omiljene Grand kafe. U njoj svakog dana uživamo s najmilijima! Njen miris nas sve okuplja oko stola i podseća da u svakom danu treba pronaći makar jedan trenutak za ono što nam je stvarno važno. I upravo su praznični dani idealni da bismo uživali i ugodili i sebi i bližnjima!

Uz dobro poznate melodije „Zvončica“ veseli Grand kafa Deda Mrazovi nas podsećaju da je važno da imamo vremena za najlepše trenutke uz „jednu kaficu“. Zato zakućajte kafu baš po svom ukusu, prepustite se prazničnom duhu i zajedno s najbližima kreirajte nove uspomene koje ćete pamtiti.

I miris i ukus i srećni praznici!

___ UVEK JE VREME ZA KAFU /

NOVI COFFEE DREAM NA NOVOM BEOGRADU

Najnovija u već impoznatnom nizu Coffee Dream kafeterija otvorena je u neposrednoj blizini već poznatog lokala u poslovnom kompleksu u ulici Milutina Milankovića. Samo stotinak metara dalje u novom biznis-kompleksu Green Heart, otvaranje još jednog objekta delovalo je kao pomalo neočekivan potez, ali je interesantnim enterijerskim rešenjima osmišljen prostor koji istovremeno ima i prepoznatljivu priču i novu atmosferu. Efektna kombinacija prirodnih materijala i modernog dizajna, širok prostor i velike staklene površine, kao i prijatna bašta, čine da novi Coffee Dream donosi poseban užitek, a uz sve ono na šta nas je ovaj lanac kafeterija navikao: fantastične kafe s nizom varijacija sjajnih aroma, maštovite i zdrave kombinacije ceđenih sokova od svežeg voća i povrća, ukusne kolače i mafine i niz efektnih kafenih kreacija. Iako je smešten u poslovnom okruženju, novi lokal donosi jedinstveno i vrlo prijatno izmешtanje iz novobeogradske vreve, pa je topla preporuka kako za pauzu na poslu ili poslovni sastanak, tako i za prijateljsko i/ili porodično druženje. Ljubazna, brza i profesionalna usluga, kao i pouzdan wi-fi deo su ovdašnjeg standarda, a kao i u svim lokalima, pogotovo u ovim vremenima, celokupna ponuda dostupna je i u opciji „za poneti”.

Milutina Milankovića 11 v / 062/623 646 / www.coffeedream.rs

___ INTERNACIONALNA KUHINJA

PIZZA BAR, ZIMSKI MENI

Uprkos svim okolnostima, Pizza Bar ostaje dosledan u predstavljanju bar dva sezonska menija tokom godine. Tako je nedavno prisutan „zimski meni“ koji donosi niz uzbudljivih noviteta, počev od doručka do dezertara. Dakle, do podneva ne propustite da se otisnete do Bliskog istoka kroz selekciju Orijental meze (kofta, falafel, humus, kadaif...), a na drugoj strani tu su Normandijski ili Alpski doručak i atraktivni Čikago uštipci. Za zagrevanje tu je kalabrijski minestron (leblebije, tikvica, celer, pršuta, ravioli), a u delu salata sjajna

Crunchy Buratta, lucidni miks sastojaka raznih tekstura i boja. Za novi meni jedna od inspiracija bila je pikantna kalabrijska kobasica, pa je tako srećemo u pastu sa rikotom i brokolijem i sjajnoj Nduja pizza kombinaciji. U pizza odeljku sasvim nova je i vrlo zanimljiva Bologna sa mortadelom i kremom od pistaća, dok su u mesnom delu obavezni originalni lamb chops posluženi uz gratinirani krompir i spanać. Poigravanje zaokružuje fini uticaj srednjeevropske kulinarke tradicije kroz sjajan Bečki kolač sa makom i glazurom od šljiva, a tu je i potpuno nova selekcija cheesecake kolača, koji otvara sasvim neobičan baklava cheesecake, a nastavlja klasična forma ovog kolača sa izborom topinga (borovnica, mango/jabuka, šumske jagode). Celokupna nova ponuda dostupna je na obe lokacije, a naravno i u opciji dostave.

**Mutapova 5-7 / 011/404 15 55 / Bulevar Mihajla Pupina 165v
011/222 54 67 / www.pizzabar.rs**

Budite prirodni uz Dukat

Priroda je u svakom svom izdanju savršena, a Dukat sveže mleko i jogurt svojom prirodnošću i svežinom nam pomažu da u sebi sačuvamo ono što nas čini savršenim, prirodnim. Zaplovite hrabro u Novu 2021. godinu tako što ćete prvo jutro u novoj godini proveći uz neophodnu dozu svežine i optimizma sa vašim omiljenim mlečnim proizvodima.

Srećna Nova godina!

automatizaciji, potpuno je iznenađujuće da je Japan zemlja u kojoj je popularnije koristiti gotovinu od platnih kartica, pa je samim tim korišćenje mašina lakše.

Danas na teritoriji Japana postoje mašine napravljene pre više decenija, ali pojavljuju se i pametni automati koji skeniraju lice, oko, prst, uzimaju podatke o demografiji (pol, godine, najčešće kupovine) i na osnovu prikupljenih podataka daju kupcima sugestije i predloge proizvoda.

ŠTA SVE MOŽE DA SE NAĐE U AUTOMATU?

Kad je hrana u pitanju, mašine najčešće prodaju ramen (vrsta japanske supe) i vruću hranu poput viršli, kroketa, sendviča. U aparatima se

JASTOZI IZ AUTOMATA

Nisu ni nama automati strani, ali smo navikli uglavnom na veoma svedeni izbor: hladna pića, kafa i grickalice poput čipsa i slatkiša, dok su japanski automati potpuno drugi univerzum

Automati za hranu, piće i razne druge proizvode u Japanu se nalaze na skoro svakom ćošku. S nešto više od pet miliona automata širom zemlje, Japan ima najveću gustinu automata u svetu (to je jedan automat na svake 23 osobe). Mašine u Japanu prodaju najrazličitije vrste bezalkoholnih i alkoholnih pića, kafu, čaj, cigarete, bombone, supu, toplu hranu, čak i sveža jaja i jastoge.

ZAŠTO IMA TOLIKO AUTOMATA U JAPANU?

Neki od razloga su velika gustina naseljenosti, skupa radna snaga i visoke cene nekretnina. U Japanu je prostor dragocen i veoma skup, tako da se ne isplati imati maloprodajnu radnju kojoj je potreban i magacin. Takođe je teško naći zaposlene, koji su veliki izdatak za poslodavca. Automati su jednostavni, jeftiniji i efikasniji od prodavnica,

zauzimaju manje prostora u ionako prepunim gradovima Japana, a eliminisana je i potreba za prodavcima. Mašine je potrebno samo povremeno dopuniti i isprazniti gotovinu, što je dodatno smanjilo troškove za zaposlene.

Za popularnost i rasprostranjenost automata važna je i kultura Japana – stopa kriminala je veoma niska, pa se automati veoma retko uništavaju ili obijaju, tako da je moguće postaviti ih i na najzabačenijim lokacijama, u mračnim ulicama i neprometnim mestima. Još jedan aspekt automata koji odgovara kulturi Japana jeste da nema redova ili potrebe za ljudskom interakcijom, što omogućava jednostavnu transakciju koja omogućava ljudima da uštede vreme. I, naravno, Japanci su opsednuti automatizacijom i robotima, i kao narod izuzetno poštuju i veruju automatizovanim sistemima. Nasuprot

Humani aparati
U Japanu postoji
sistem aktiviranja
aparata kad je
potrebna pomoć,
i tada se aparati
automatski
otključavaju kako
bi ugroženi ljudi
mogli da se
posluže. Tako se
tokom zemljotresa
omogućava
uzimanje pića i
hrane bez plaćanja.

prodaju i slatkiši, sladoled, sveži proizvodi kao što su jabuke, banane, a postoje aparati u kojima mogu da se kupe vrećice s jajima, pa čak i sveži jastog koji se nalazi u mašini koja liči na akvarijum. Mašine za piće su najmnogobrojnije i nude veliki broj različitih vrsta napitaka, od bezalkoholnih do alkoholnih pića; za kupovinu piva, sakea ili drugih alkoholnih proizvoda s mašinama, potrebno je prisloniti karticu na čitač kako bi se potvrdile godine. Najpopularniji su automati za pripremu kafe, mnogi aparati imaju i male ekrane na kojima možete da

pratite proces – od mlevenja zrna do pravljenje pene na mleku. U ruralnim mestima mnogi lokalni proizvođači dizajnirali su svoje automate u kojima prodaju domaće proizvode poput pirinča, jaja, povrća, pa postoje čak i mašine za ljuštenje pirinča.

Iako nama možda zvuči čudno da se pirinač prodaje iz automata, kad je Japan u pitanju to je veoma logično. Pirinač je osnovni sastojak kuhinje japanskih domaćinstava i to objašnjava zašto su automati za prodaju pirinča toliko popularni u Japanu. Tako se izbegava odlazak do radnje – vreća pirinča se jednostavno pokupi iz mašine. Neki automati prodaju i kuvani pirinač s karijem kao ceo obrok. Za razliku od prehrambenih prodavnica i restorana, ove mašine rade 24/7 i ne zahtevaju čekanje u redu.

Pored pirinča, ramen je jedno od najpopularnijih jela u Japanu, a instant nudle inspirisane ramenom osvojile su svet. U anketi koja je 2000. godine sprovedena u Japanu, instant nudle se smatraju vrhunskim japanskim izumom 20. veka. Aparati za ramen su veoma brzi i jednostavni, preko mešavine u činiji preliva se vruća voda i topli obrok je na raspolaganju posle

samo nekoliko minuta. Neki ramen-restorani čak nude mogućnost da se porudžbine preuzmu preko automata koji se nalaze na ulazu u restoran.

Kad je u pitanju neprehrambena ponuda u aparatima, ne postoje granice, sve što bi vam palo na pamet verovatno postoji u japanskim aparatima. U aparatima se prodaju maske za lice koje su deo kulture Japana – nepristojno je disati ljudima u lice u javnom saobraćaju i obavezno se nose kad je osoba prehladna. Takođe, pod uticajem kulture popularni su aparati za kišobrane i cveće i cvetne aranžmane, povod za oba aparata je sram – sramota je da vas kiša uhvati bez kišobrana i sramota je biti uhvaćen u cvećari. A u mašinama mogu još da se kupe donji veš, čarape, kravate, majice, toalet-papir, baterije, knjige, igračke, naočare za čitanje, kostimi za maskenbal, kozmetika,

tehnika, a postoje i automati koji funkcionišu kao tombola: uplatite određenu svotu, a ono što ćete dobiti je iznenađenje. I možda kao najveće iznenađenje, mogu da se kupe i kućni ljubimci. Životinje se nalaze u izlogu radnje, u odvojenim boksovima, a za kupovinu onog koji vam se dopada, potrebno je da uplatite navedenu svotu i boks će biti otvoren...

Urban Life

Mnogo modernih priča započinje rečenicom: „Gradski život zamenio sam životom na selu...” Ako ste ipak od onih koji svoj život ne mogu da zamisle van grada i nemaju plan da se presele na selo, krajnje je vreme da promenite svoje navike kada je ekologija u pitanju. Tada će i život u gradu biti mnogo bolji i kvalitetniji

Ekologija za urbane

Problemi koji ne nestaju

Zanimljiv podatak je i da će u narednoj deceniji jedan od najvećih izazova biti – rast gradova. Metropole budućnosti moraće da budu kompaktne, sigurne, ekološke i energetski efikasne, s više zelenih površina, s ekološki prihvatljivijim zgradama, kao i s održivijim načinima prevoza.

Danas studije pokazuju da svetski gradovi emituju ukupno oko 70% ugljen-dioksida. Pored zagađenja vazduha veliki problem u gradovima jeste i otpad – 27 svetskih megalopolisa proizvodi 12% globalnog otpada, što ugrožava javno zdravlje i ravnotežu okolnih ekosistema. Mnogo je još akutnih ekoloških problema, a mnoge razvijene države uhvatile su se u koštac s njima osmišljavajući konkretne mere i dugoročne strategije.

Zeleni gradovi

Svetska konsultantska kompanija Arcadis koja se bavi prirodnim dobrima svake godine objavljuje rang-listu 100 najodrživijih gradova na svetu – u socijalnom, ekonomskom i ekološkom smislu. Najbolje su rangirani oni gradovi strukturisani tako da štite životnu sredinu. Prilikom kreiranja ove liste procenjivale su se zelene površine, potrošnja energije, emisija ugljenika, udeo prečišćenih otpadnih voda, dostupnost vode za piće,

podsticaji za upotrebu električnih vozila... Na prvom mestu liste najodrživijih gradova našla se švedska prestonica Stockholm. Na drugom i trećem mestu su Frankfurt i Ciri, slede Beč, Kopenhagen, Oslo, Hamburg, Berlin, Minhena i Montreal. London je na 11. mestu, Njujork na 20, a Pariz na 25. Stockholm je grad koji odavno ulaže u održivu infrastrukturu, ima niske emisije ugljenika i kvalitetan vazduh. Još 2010. godine Evropska komisija mu je dodelila titulu „Zelena prestonica Evrope”. Stockholm je odavno pronašao rešenja za velike probleme kao što su saobraćaj i zagađenje vazduha. Čak 40% gradske površine čine parkovi i bašte, a u gradu se nalazi i Ekopark, prvi nacionalni gradski park koji zauzima površinu od 27 kvadratnih kilometara. Pametno je osmišljen i gradski prevoz – najveći broj ljudi se vozi metroom, broj automobila u gradu je smanjen, a rezultat toga je smanjenje nivoa ugljenika za čak 25% od 1990. godine. U planu je i potpuno ukidanje fosilnih goriva do 2050. Autobusi rade na biogorivu koja obezbeđuje otpadno drvo i drugi otpadni materijal, a grad ima i 760 kilometara biciklističkih staza.

Inovativne ideje

Ekološki problemi današnjice inspirisali su mnoge da se njima pozabave i dođu do inovativnih rešenja. Tako je slovački startup **Fuergi** osmislio kako da zajedničku upotrebu obnovljive energije pretvori u stvarnost. Koristeći Fuergi platformu, kućni korisnici koji generišu višak solarne energije (ili one koje generiše vetar) mogu da je prodaju drugim članovima u svojoj zajednici. Umesto da koriste uobičajen model napajanja mrežom, kupci mogu da dele zajedničku energiju po nižim cenama nego što su one u glavnoj mreži. Fuergi platforma optimizuje potrošnju energije koristeći svoju sposobnost povezivanja s IoT (Internet of Things) uređajima – ovi uređaji uključuju razne kućne aparate – od toplotnih pumpi do mašina za pranje veša.

www.fuergi.com

Kanadska kompanija **Facedrive**, po uzoru na Uber, korisnicima nudi pogodnosti deljenja vožnje do određenog odredišta. Facedrive Rideshare je prva kompanija koja je ponudila rešenja za zeleni prevoz, odnosno program koji podrazumeva smanjenje emisije ugljenika, i sadnju drveća. Kompanija pruža mogućnost vozačima, izbor između električnih, hibridnih i konvencionalnih vozila. Imaju pristupačne cene, stimulišu vozače da zarade do 90% cene vožnje, a sledeći svoju zelenu misiju do sada su zasadili 3.500 stabala. Veoma su popularni u Ontariju i Torontu, i imaju oko 1.000 vožnji dnevno.

facedrive.com

Beogradska kompanija **Strawberry**

Danas studije pokazuju da svetski gradovi emituju ukupno oko 70% ugljen-dioksida. Pored zagađenja vazduha veliki problem u gradovima jeste i otpad – 27 svetskih megalopolisa proizvodi 12% globalnog otpada

Energy jedan je od pionirskih ovdašnjih zelenih startupova. Osmislili su i razvili svoju održivu ideju, plasirali je u inostranstvu, i dobili mnogo značajnih priznanja. Njihova tehnološka inovacija danas je prisutna u 50 gradova i 25 zemalja sveta. Reč je o **Strawberry Pametnim Klupama**, modernom urbanom mobilijaru koji se napaja solarnom energijom, i pruža uslugu besplatnog punjenja mobilnih uređaja. Klupe imaju USB priključke i bežične punjače. Pored ove osnovne funkcije, Strawberry klupe sakupljaju podatke o količini CO₂, o nivou buke, vlažnosti vazduha, temperaturi i vazдушnom pritisku u okruženju – svi ti podaci dostupni su u realnom vremenu putem besplatne aplikacije. **strawberrye.com**

Srpski startup **Fill**, pokrenut u januaru 2019, bavi se proizvodnjom biorazgradivih papirnih slamčica, koje su alternativa plastičnim slamčicama. Direktor ovog startapa, Dragan Filipović, u razgovoru za City Magazine kaže da je ideja nastala iz ljubavi prema prirodi, nakon razmišljanja o tome koliko plastika za jednokratnu upotrebu šteti životnoj sredini.

„Krenuli smo da istražujemo koja je alternativa za plastiku, i tako smo došli do papirnih slamčica. Nakon toga je usledila poseta raznoraznim sajmovima i edukacija, zatim i osnivanje firme.”

Fill papirne slamčice proizvode se u maloj radionici u Beogradu na Medaku. Za samo godinu dana proizvodnje veliki broj ugostiteljskih objekata zainteresovao se za ove biorazgradive papirne

slamčice, a potražnja je sve veća. Startup je za svoj proizvod dobio mnogo pohvala, a ostvarili su saradnju s mnogim ovdašnjim hotelima, restoranima, kao i s manjim kafićima, i distributerima hrane i pića. Svoj proizvod su plasirali i u regionu – ostvarili su saradnju s distributerima u Sloveniji koji su prodavali fill papirne slamčice tamošnjim kafićima, restoranima i hotelima, kao i s distributerima u Crnoj Gori.

www.fill.rs

ljitku naše planete. Reč je o konferencijama koje predstavljaju startup tržišta, doprinose i razvoju poslovanja startupova, omogućavaju zajednička ulaganja, ohrabruju inovacije... Ideja je da se razmene iskustva i osmisle nova rešenja, te da se postigne održivost u svakoj industriji, i podstakne izgradnja velikih startupova s velikim uticajem. Od 2010. godine organizovano je 20 događaja u raznim gradovima Evrope, a ove godine je na pet

Ekosamit

Ovog oktobra u Berlinu je održan Ekosamit Zoom 2020, jedan u nizu događaja koji podstiče zelene startupove. Ekosamit ima ideju da maksimizira svoj uticaj do 2030. godine, godine koja je označena kao krajnji globalni rok za dostizanje neutralnosti ugljenika.

Ekosamit podstiče i snaži pametne zelene startupove koji raznim idejama doprinose ekološkom bo-

uspešnih onlajn događaja učestvovalo 80 govornika. Sredinom oktobra u Berlinu su mogla da se čuju iskustva predstavnika 12 kompanija – Emerald Technology Ventures, Envelio, Discovergy, Origami Energy, Clim8, Rockstart, ENIT Systems, Installion, Accure, Gradyent, C-Capture, Zero Carbon Capital.

U 2021. korisna onlajn predavanja najavljena su za 20. januar, 10. februar i 10. mart.

ecosummit.net

Zelene ideje

Mnogi koji danas zidaju kuće odlučuju se za ekološku gradnju, ekološke građevinske materijale, kao i za posebne načine izolacije. Rasprostranjena ekološka ideja jeste i prikupljanje papira, plastike, kartona, aluminijuma – materijala koji se mogu reciklirati i ponovo upotrebiti. Eko-frendli je i prodaja (i kupovina) prehrambenih namirnica lokalnog porekla. Ekološko razmišljanje i delo-

vanje moguće je i kad je moda u pitanju – ako odlučite da kupujete odeću kod koje se posebno vodi računa o načinu proizvodnje i pametnom trošenju resursa u tom procesu. Ili ako kupujete odeću od recikliranih materijala. Ekološka svest odvešće vas i do razmišljanja kako da smanjite vožnju kolima, te da korišćenjem alternativnih vidova transporta (bicikl, električni trotinet, pešačenje) umanjite stepen gradskog zagađenja.

Postoji i mnogo grupa na društvenim mrežama koje neguju i ohrabruju ekološku svest – jedna od njih je i – Za manje smeća i više sreće – Zero & Low Waste Serbia, koja informiše o tome kako se može živeti zdravije i s manje proizvedenog otpada. Tu su informacije o velikim i aktuelnim gradskim problemima kao što je spaljivanje otpada u deponiji u Vinči, ili o raznim podsticajnim ekološkim akcijama i inicijativama.

TEKST: LJUBICA SLAVKOVIĆ

Koja je uloga umetnosti u društvu? Da li ona treba da bude akcija, reakcija, ili nastaje samo radi sebe? Konačnih odgovora na ove večite dileme nema, a tema se stalno usložnjava jer se i umetnost menja zajedno sa svetom. Međutim, nekima umetnost služi kao medij koji će nas upravo na to upozoriti – kako čovek utiče na klimatske promene u svetu i šta povodom toga može da čini

Umetnost za: naše reke, mora, jezera i okeane

U zavisnosti od ideje i pristupa, umetnost može nositi važnu ulogu u širenju znanja i delovanju na određenu temu. Kod takve, angažovane umetnosti, njen prvi korak je da skrene pažnju na problem. Umetnici širom sveta usmeravaju svoj kreativni izraz u kreacije koje svojom estetikom, pojavom, maštovitošću i original-

nošću privlače ljude, stvaraju akciju i reakciju. Zatim, kad je umetničko delo zbog svoje inventivnosti ili pojave primećeno, ono služi kao medij. A sve češće poruka koju prenosi usmerena je na širenje svesti i znanja o ljudskom uticaju na ekologiju i uopšte na svet koji nas okružuje i koji sami stvaramo. Još šezdesetih godina prošlog

veka, sa širenjem envajromentalnih pokreta, umetnost se okreće ekologiji. Umetnici kao što su Robert Smithson, Walter de Maria i Nancy Holt koriste prirodu kao sirovi skulptorski materijal. Razvija se tzv. land-art i umetnost osvaja prostore i prostranstva, a medij postaje sama priroda. Među istaknutijim radovima je Smithsonov

„Spiral Jetty“, 460 m duga i skoro pet metara široka spirala od lokalnog stenja i blata koje formira nasip u Velikom slanom jezeru u Juti. Povod za ovakav izraz i intervenciju u prirodni pejzaž bila je blizina napuštenog naftnog mola. Još 1984. godine Nils-Udo, nemački umetnik, priređuje knjigu „Umetnost u prirodi“, u kojoj opisuje svoje težnje da svoja umetnička dela bukvalno pretvori u prirodu, da ih načini njenim delom i uvrsti u njene cikluse i ritmove. Britanski bačni par Hellen i Newton Harrison koji takođe aktivno intervenišu u prirodu od 60ih godina XX veka pa sve donedavno, i u tome sarađuje s brojnim stručnjacima iz različitih disciplina kao što su urbanisti, biolozi i arhitekta, predstavlja jedne od pionira u težnji da umetnost promoviše održivu budućnost. U svojoj višedecenijskoj umetničkoj praksi, ovaj bračni par aktivno skreće pažnju na konstantno podizanje nivoa mora, i opasnost koju to donosi.

Kanadska umetnica Betty Beaumont krajem sedamdesetih godina prošlog veka transformisala je 500 tona otpada od uglja, koji je zagađivač okeana, u raskošni podvodni riblji vrt za morski život. „Ocean Landmark“ smešten je nadomak Long Ajlanda u Njujorku i danas, 40 godina kasnije, živi svoj život negde duboko u njujorškim vodama.

REKE SU POSEBNA PRIČA

Reke u gradovima, kao isuviše često veoma ugrožena kategorija, zagađene ljudskim nemarom i lošom praksom ili pristupom, postaju česta umetnička platna. Olafur Eliasson je dansko-islandski umetnik prepoznat zbog svojih skulptura i instalacija velikih dimenzija u kojima koristi svetlost, vodu i temperaturu vazduha. Njegova dela izlagana su u najprestižnijim galerijama, ali veoma često nastaju u javnom prostoru koji je dostupan svima.

Jedno od njegovih najpoznatijih dela u javnom prostoru nastaje nakon što je otkrio da sredstvo koje se koristi da se mapiraju rupe u cevima boji vodu u flurosentno zeleno, a ne šteti živim organizmima. To otkriće koristi tokom Berlinškog bijenala 1998. godine, kad reku Špre boji u flurosentno zeleno, kao i reke Tokija, Los Angelesa, Bremena, Islanda, Norveške i Stokholma. Efekat postiže time što prah u reke baca bez prethodne najave i upozorenja, čime izaziva reakciju javnosti i medija, i stvara polemiku oko toga šta je uzrok ove pojave.

Kod nas u poslednjih šest godina deluje ulični umetnik poznat kao Pijanista. Andrej Josifovski je arhitekta koji stoji iza brojnih murala Srbije. Za njih kaže da ih promišlja tako da ih stavlja u kontekst da žive s gradom i stvaraju novi vizuelni identitet. U beogradske reke smestio je na stub mosta plivača koji uvek pliva uzvodno, ronioca koji sa svojom disaljkom uvek roni i simboliše borbu za umetnost i kulturu, ruke koje sviraju u odrazu vode, i ruku davljenika. Smatra da je poruka umetničkog dela važna, i da bi murali koje stvara bili samo dekoracija da nemaju upravo i taj aspekt, koji često ukazuje na „nemile“ teme kao što je zagađenje, pa se u njihovom uklanjanju žuri. Njegovo najnovije ostvarenje čini kompleksni rad, sačinjen od 4.000

flaša međusobno uvezanih i ofarbanih tako da se čitaju kao lice Jovana Memedovića. Pustivši ovaj rad u reku Savu, Pijanista je obeležio Svetski dan reka, s namerom da skrene pažnju na to koliko je Sava, kao i ostale reke Beograda i Srbije, zagađena. Rad „Save our home“ nastao je u okviru projekta

„Čišćenje“, sa ciljem da se podigne svest o važnosti čuvanja prirode i značaju recikliranja. Proces rada zabeležio je video snimkom koji je dostupan na njegovom jutjub kanalu.

Postavka rada „Save our home“ dugačka je 20 metara i široka 12, a zauzima površinu od čak 240 kvadratnih metara. Njena složena izvedba trajala je pet dana konstantnog rada uz pomoć brojnih priatelja. Izabrao je da uradi portret Jovana Memedovića, autora emisije „Sasvim prirodno“, jer ga smatra čovekom koji kroz svoj posao vodi računa o svima nama, otkrivajući nam tajne prirode. Inspiraciju za rad dobio je upravo od Memedovića kad je gle-

dao kako u jednoj od emisija vozi kanu po reci Drini koja je puna raznog otpada, a zatim i iz njegovog delanja da utiče na lokalno stanovništvo.

„Save the blue heart of Europe“ je kampanja udruženja EuroNatur i RiverWatch s ciljem da se sačuva reke Evrope od uništenja. Ova kampanja deluje na brojne načine i usmerena je na reke Balkana, pa su tako u julu 2020, na Svetski dan muzike, okupljeni različiti umetnici s Balkana u „Artists for Balkan rivers“. Na taj način udruženi umetnici daju svoje glasove da se poruke koje imaju da kažu u vezi sa životom i budućnošću reka, dalje i jače čuju.

Iako su naše reke, a naročito gradske, u većini u alarmantno lo-

šem stanju i situaciji usled zagađenja i neadekvatnog tretmana, promena je uvek moguća i dolazi od svih nas. Umetnici su tu da svojom kreativnošću skrenu pažnju, upozore i prošire poruku i znanje, a na nama je da taj poziv prihvatimo i na njega odgovorimo – onako kako to godi našim rekama, a onda i nama samima.

Intervju

SAVREMENI FILM U NAJBOLJEM SVETLU

Jelena

na zaostavština kolektiviteta i ideja borbe za slobodu i jednakost. Domanovine su omaž svim hrabrim ženama koje su nas sačinile.

Radiš i na izrazito zanimljivom panevropskom projektu animiranog filma *Seljaci*. Kako je došlo do tog angažmana i šta sada možemo da znamo o tom budućem filmu?

Autorski i producentski tim filma *Loving, Vincent* (S ljubavlju, Vinsent) obratio se Digitalkraft-u u želji za saradnjom na novom filmu *Seljaci* koji nastaje u istoj tehnici rukom slikane animacije kao i prethodni film. I ovog puta biće angažovano oko 150 slikara koji će tokom dve godine naslikati preko 65.000 slika tehnikom ulje na platnu. Srpski tim će činiti oko 15 umetnika, dok će Digitalkraft s Ivanom Pribičevićem i Anom Pakljanac biti na čelu VFX sektora. Projekat je podržao Filmski centar Srbije i u ovom trenutku predstavlja jednu od najkompleksnijih koprodukcija na našim prostorima. Scenarij za *Seljake* nastao je kao adaptacija istoimenog romana poljskog nobelovca Vladislava Rejmonta, dok režiju ponovo potpisuje Dorota Kobjela.

Nakon njenog ostvarenja *Vetar*, i na filmu *U slavu ljubavi* si sarađivala sa rediteljkom Tamarom Drakulić. Kako izgleda vaša producentsko-rediteljska sinergija?

U Tamarinom radu je karakteristično odlaženje van granica zemlje da bi se napravio film. Sa *U slavu ljubavi* proveli smo dva meseca u centralnom Meksiku u izolovanom selu udaljenom nekoliko sati vožnje od prvog urbanijeg mesta. Susret s tim prostorima i njihovo predstavljanje kroz posebnu autorsku vizuru do te mere je intenzivno, da je rad na projektu učinio da smo se vratili drugačiji odande, dok je nastavak montaže u Beogradu stvorio dubok osećaj kao da nikad nismo ni napustili Potrero. Mene je to iskustvo vrlo odredilo. Konekcija koju Tamara napravi s ljudima je neprocenjiva u ovom poslu, i onda ti samo svedočiš tom prisnom odnosu i uzajamnoj potrebi. I *Vetar* i *U slavu ljubavi* su nastali iz te ljubavi, nastavljajući kroz sebe tu nit intimnosti.

Kako si se od glume ipak opredelila za produkciju?

Pretpostavljam da potreba da se integriše veći sadržaj i održi kontinuitet stvaranja opredeli pojedince da realizuju sopstvene projekte.

Da li je možda došlo do zamora materijala kad je ono što gluma sa sobom nužno nosi u pitanju?

Rekla bih da je to individualno. Intuitivno sam zauzela poziciju na kojoj sam smatrala da mogu najviše da doprinesem.

U slučaju filma *Domovina*, nedavno nagrađenog na Festivalu autorskog filma u Beogradu, došlo je do spoja ta dva kraka tvoje karijere?

Ideja da se pojavim u *Domovinama* došla je iz Maksine (Jelene Maksimović) i moje bliskosti i osećanja da delimo isti kontekst. Ne bih to nazvala glumačkom interpretacijom, za mene je to prisustvo svega onoga o čemu smo razgovarale i o čemu smo razmišljale.

U kom pravcu treba tražiti suštinu i osobenost tog vašeg filma?

Sećanja rediteljke Jelene Maksimović na priče njene bake koja je veoma mlada izbegla iz svog sela tokom Grčkog građanskog rata predstavljala su polazište. Sam proces stvaranja filma je ključ za njegovo razumevanje: otišli smo u selo Agios Athanasios na Kajmakčalanu u kome se pored ruševina partizanskih kuća nalazi novoizgrađeni ski-centar. Izbegavajući fotografiju pustili smo da nas ljudi koji sada žive tamo, pejzaži i životinje na koje smo naišli, približe nečemu što bi bili koreni i okosnica identiteta. *Domovine* su nastale iz slobode prepuštanja atmosferi i prostoru, sećanjima i usmenim predanjima drugih koji su nas oblikovali. Tu pre svega mislim na žensku liniju nasleđa, gde ste tokom odrastanja izgrađeni na njihovom narativu. U Jeleninom i mom slučaju to je snaž-

Foto: Goran Jerić

Poslednjih dana dosta je povoda za razgovor s Jelenom Angelovski, ranije uglavnom glumicom, a sada mahom filmskom producentkinjom. Radila je na projektu „Gastarbajterske priče” autora Mladena Đorđevića, koji je početkom decembra stigao pred publiku, producentkinja je „U slavu ljubavi”, novog dokumentarca Tamare Drakulić, koji je nedavno doživeo i srpsku premijeru, producentkinja je i glavna glumica dokufikcijskog ostvarenja „Domovine” autorke Jelene Maksimović, a radi i na ambicioznom panevropskom dugometražnom animiranom filmu „Seljaci”, iza koga stoji tim zaslužan za zapaženi film „S ljubavlju, Vinsent”... Pa da krenemo

TEKST: ZORAN JANKOVIĆ

Angelovski

S druge strane, sve češće radiš i sa mlađim crnogorskim rediteljima, kako je došlo do toga i šta je tu specifično?

Saradnju s Meander Filmom koju su osnovali Dušan Kasalica i Ivan Salatić započela sam na Salatićevom prvom dugometražnom igranom filmu *Ti imaš noć* koji je nedavno stigao pred televizijsku publiku. Odmah zatim smo ušli u snimanje Kasalicine *Elegije lovora* čiju premijeru očekujemo na nekom od narednih festivala. Trenutno razvijamo drugi Ivanov film *Otapanje vladara*. Ideja osnivanja producerske kuće koja se isključivo bavi radom dva autora obezbeđuje dinamiku u kojoj reditelji u nekom zdravom vremenskom periodu mogu da snime svoje filmove.

Osim toga, radila si na dokumentarnim Gastarbajterskim pričama Mladena Đorđevića, koje će uskoro i pred televizijsku publiku. Kako je izgledao

rad u tim ipak prilično atipičnim okolnostima?

Bio je to izuzetan Mladenov poduhvat. Snimanje je obuhvatilo preko sto snimajućih dana u Beču i mestima širom Srbije. S velikim brojem aktera zasnovan je veoma blizak odnos što je ponudilo neverovatnu građu za film i televizijsku seriju koju je trebalo vešto strukturirati. Na granici između dokumentarizma i fikcije ono što Mladen u svakom svom filmu iznova potvrđuje jeste da je u pitanju autor koji s velikom pažnjom raščlanjuje i upušta se u živote svojih protagonista u apsurdnim i teškim situacijama modernog društva.

U tom smislu gledano, da li već imaš svoj okvirni skup omiljenih autora i saradnika?

Pored svih imena već pomenutih u ovom intervjuu, tu su i direktori fotografije i reditelji Ivan Marković, Dušan Grubin i Igor Đorđević. Zatim dizajner zvuka Jakov Munižaba. Sa scenaristkinjom Stašom Bajac

pripremamo njen prvi kratki igrani film *Maroko* čemu se posebno radujem. Skupu omiljenih pripada i Stefan Malešević s dokumentarcem o Bektaši dervišima u Makedoniji. Tokom godina na različitim projektima spontano se formirala grupa koja deli sličan odnos prema tome šta savremeni film treba da predstavlja i mislim da je to ono što nas ujedinjuje.

Reklo bi se da su ti pri srcu manji, a zahtevniji nižebudžetski projekti. Da li je ta ocena ispravna?

U nameri da stvorimo filmove radili smo u različitim okolnostima. Mogli bismo da diskutujemo o tome šta znači zahtevan film, jer je moje iskustvo pokazalo da su naši projekti bili na najznačajnijim filmskim platformama a zatim i u takmičarskim selekcijama najrelevantnijih filmskih festivala i kao takvi obišli svet. Imajte u vidu da sam do sada radila većinom debitantske filmove, pa je prirodno da su ti projekti ra-

đeni s manjim budžetima. Srećom, nastavljam uspešnu saradnju s rediteljima i u planu su filmovi koji i u kreativnom i u finansijskom smislu predstavljaju iskorak i traže kompleksniji pristup, pa smo svi veoma uzbuđeni zbog toga.

Da li si već došla do one često snevane tačke gde jedan zapažen angažman dovodi do narednog/novog? Da li je tako nešto uopšte moguće na ovim prostorima i u našim kinematografskim okolnostima? I, šta je ono što te sigurno čeka u nekoj doglednoj budućnosti?

Izuzetno sam ponosna i zahvalna na svemu što smo stvorili. U tom smislu, neodvojivo posmatram sebe u odnosu na ljude s kojima radim. Projekti, ideje, postoje za narednih nekoliko godina, i najveći je izazov omogućiti prostor i stvoriti uslove da autori i saradnici u budućnosti stvore svoje najbolje filmove bez većih pauza.

FERVEX®

ODABERITE EFIKASAN
FILTER PROTIV PREHLADE!

Oralna primena:
Fervex® za odrasle, granule za oralni rastvor, namenjen je odraslima i adolescentima (15 godina i stariji).
Fervex® za decu, granule za oralni rastvor, namenjen je deci starijoj od 6 godina.
Fervex® TABS, film tablete, namenjen je odraslima i adolescentima (15 godina i stariji).

Pre upotrebe detaljno pročitati uputstvo. O indikacijama, merama opreza i neželjenim reakcijama na lek, posavetujte se sa lekarom ili farmaceutom.

Filmski centar predstavlja

NOVE KNJIGE U IZDANJU FILMSKOG CENTRA SRBIJE

ŠIJAN, KRONJA, FAFULIĆ, MILOSAVLJEVIĆ, ZLATIĆ

Sva je prilika da nam uskoro sleduju novi karantini, u ovom ili onom vidu, manje ili više strogi. I dok vreme prekraćujete uz filmove i serije, imajte u vidu i ovdašnje pregaoce. Imajte u vidu da i ovde ima i zaslužnih i zanimljivih postignuća, a setite se i da profesionalne kinematografije praktično da ni nema bez filmologije koja nastaje, evoluirá, menja se i dela u kontinuitetu. Kad smo već kod toga, pažnji vam preporučujemo četiri sveža izdanja iz domena filmologije (ali i na teme filmofilije koja je u korenu svega, i filmologije i konkretnog filmskog stvaralaštva); sva ta četiri izdanja samo tokom ove turobne jeseni objavio je Filmski centar Srbije (FCS)

Slobodan Šijan PISCI U BIOSKOPU: KNJIŽEVNA ISTORIJA NAŠIH FILMSKIH DOŽIVLJAJA

U pitanju je prilično nesvakidašnji pristup; Slobodan Šijan je ovde sačinio antologiju odlomaka iz literarnih dela pisaca i šire shvaćenih autora iz raznih epoha i raznorodnih poetika, pristupa, fascinacija, a koji se događaju ili evidentnu vezu imaju s bioskopima, koji se već sada čine kao deo nepovratno srećnije i spokojnije prošlosti, a koji su, pritom, bili i ostali najprikladnija mera za gledanje i uživanje u ogromnoj većini filmova, bili oni shvaćeni kao samosvojna i osobena umetnička dela ili uvek dobro došla zabava s tim najprijemčivijim od svih vidova popularne kulture i minulih dana

i današnjice. Šijan je u izjavi upravo za portal Filmskog centra Srbije istakao da je uvek imao i negovao uverenje da je doživljaj filma jednako vredan kao neki doživljaj iz stvarnog života i da zavređuje da se o njemu piše kao o sastavnom delu životnog iskustva, i to je staza kojom se kretao u potrazi za tekstovima ili segmentima tekstova baš tog tona i profila u našoj književnosti, da bi se ubrzo postavilo da ih ima poprilično a da su mnogi i znakoviti i literarno uspešni i referentni. U *Piscima u bioskopu...* tako srećemo filmofilske ili slične odlomke iz proze mnogih znamenitih perá ili pregalaca na uvek skliskom polju kulture; tu su Laza Kostić, Svetislav Vinaver, Miloš Crnjanski, Rastko Petrović, Aleksandar Tišma, Mirko Kovač, Judita Šalgo, Dubravka Ugrešić, Svetislav Basara, Vule Žurić, Boško Tokin, Milovan Đilas, Vladimir Dedijer, Aleksandar Petrović, Dušan Makavejev, Živojin Pavlović, Radivoje Lola Đukić, Srđan Karanović, Rajko Grlić, Bogdan Tirnanić, Dinko Tucaković...

Odlomak: „Ako budete čitali ovu antologiju redom, onako kako su tekstovi poređani, od prvog prema poslednjem, dobićete najbolju predstavu o onome što sam želeo njome da postignem, a to je: da pokažem sve bogatstvo naše književnosti o filmu, tom fenomenu koji je svojom pojavom izmenio svet, ali je manje poznato u kojoj meri je njegovo prisustvo u ovoj sredini ostavilo traga u našoj literaturi...” (Slobodan Šijan, iz uvodne reči).

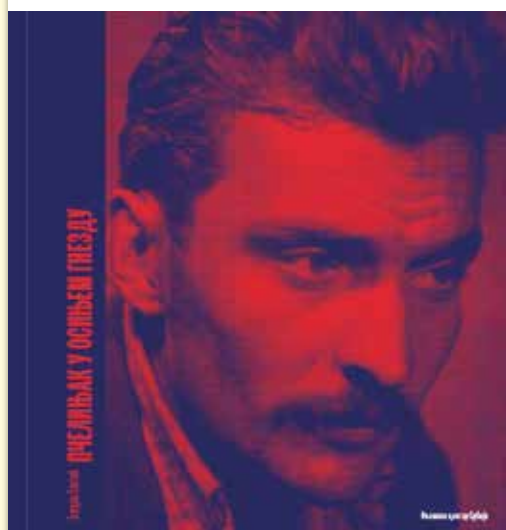

Ivana Kronja
ESTETIKA
AVANGARDNOG I
EKSPERIMENTALNOG
FILMA: TELO, ROD I
IDENTITET
 Evropa – SAD – Srbija

Već sam po sebi, ovaj poduži naslov s podnaslovom pride u dovoljnoj meri otkriva samu srž ove studije; u njoj autorka Ivana Kronja nastoji da što preciznije i što detaljnije (uz pregršt referenci, analogija, detalja, smerica... odredi i uspostavi koordinatni sistem u kome je stasavao i nekako gerilski istrajno i borbeno opstajao ponajpre ovdašnji eksperimentalni i avangardni film, neretko, naravno, usled svoje osobenosti, nevidljiv ili nedovoljno vidljiv za šire i brojnije gledateljstvo. U tom smislu, među koricama ove studije Ivane Kronje očekuju vas i kulturološke i filmološke analize istorije srpskog eksperimentalnog filma i njegovih konkretnih „plodova”. Osim toga, Kronja se u ovoj opsežnoj studiji, nastaloj kao posledica impulsa ljubavi prema filmovima znamenite Maje Deren (Eleonore Derenovske), bavi i estetikom kvir (quuer) filma i kritikom okultizma na filmu, što je doprinelo aktuelnosti ove njene studije koja time u neku ruku i u izvesnoj meri zalazi i na teren filozofije, sociologije i antropologije, postajući tako i validan doprinos izučavanju fenomena drugosti, naravno, na uzorku anderground i eksperimentalnog filma, sa sve tom kompletnom podvojenošću, a čime se, između ostalog, ova knjiga detaljno bavi.

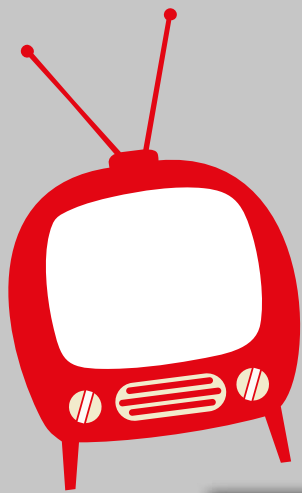
Grupa autora
priredivač Bogdan Zlatić
PČELINJAK
U OSINJEM GNEZDU

Zenica, Te noći, Čudna devojka, Gorki deo reke, Kako su se voleli Romeo i Julija, Uzorok smrti ni pominjati... – pravo je čudo kako veliki srpski reditelj osobenog pristupa i poetike, uz to i autor tog izvrsnog niza rado gledanih filmova tokom svih ovih godina i decenije, i ranije nije dobio knjigu o svom stvaralaštvu. Srećom, barem je ta nepravda ispravljena, pa ovo monografsko izdanje može da bude iznimno nadahnjujući i podatan impuls za ponovni susret sa Živanovićeve stvaralaštvom, baš kao što i pruža povod za detaljniju revalorizaciju dometa pojedinačnih stavki unutar njegovog respektabilnog opusa. Ova monografija, koju je priredio Bogdan Zlatić, sadrži uvodni tekst o životu i filmskom delu Jovana Živanovića, opsežan retrospektivni intervju s autorom koji osvetljava okolnosti iz života i rada, studijske analize njegovih filmova koje su napisali eminentni filmski kritičari, te kompletnu filmografiju realizovanih i nerealizovanih projekata i selektivnu bibliografiju njegovih objavljenih tekstova i napisa o njemu. Uz sve to, knjiga je ilustrovana reprezentativnim izborom porodičnih, ličnih i zvaničnih fotografija i dokumenata. U svojstvu autora eseja u *Pčelinjaku u osinjem gnezdu* zastupljeni su: Dinko Tucaković, Miroslav Stojanović, Dimitrije Vojnov, Maja Uzelac, Bogdan Zlatić, Saša Markuš, Dragan Jeličić, Nebojša Pajkić.

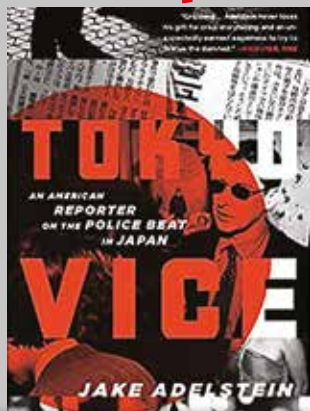

Marina Fafulić Milosavljević
50 GODINA FILMSKOG HIT U
SRPSKOJ KINEMATOGRAFIJI
1969–2019.

Nešto posve drugačije donosi ova studija Marine Fafulić Milosavljević, a što je očito već u samom naslovu; autorka ovde za žižu i analizu bira fenomen domaćeg filmskog hita koji je na stranica ove njene studije pojašnjen prevashodno s aspekta teorije, praćenim brojnim definicijama i detaljnim podsećanjem na rađanje i višedecenijsko preoblikovanje narečenog fenomena, naravno, ne gubeći iz vida krajnje specifičan društveno-ideološko-kulturološki kontekst, ali i prikazivačko-distributivne mogućnosti i uslovnosti ovih prostora (studija seže sve do „prevratničke” 1969. godine, a pokriva i neposrednu prošlost). U ovoj knjizi naći ćete i prikaz hronologije razvoja filmske produkcije koja je na mahove znala da poprmi i odlike filmske industrije u opšteprihvaćenom i univerzalno prepoznatljivom shvatanju tog pojma, a da pritom ova knjiga ne upada u zamku neopreznog i neodmerenog gomilanja podataka, cifara, činjenica, koje, i mimo akademskih studija, a ovo je nesporno jedna od njih i takvih, umeju da postanu i ostanu same sebi svrha. Posebno zanimljivim može se učiniti deo koji se tiče devedesetih godina prošlog veka kada je, ne samo usled nepostojeće konkurencije u vidu inostranih superhitova, srpski film dominirao, iz slučaja u slučaj prebacujući tu sada već mitsku i retko dostižnu cifru od sto hiljada i više prodatih bioskopskih ulaznica, a nakon čega je usledilo ovovekovno grubo buđenje u okviru kog je srpski film izgubio trku s internetom, piraterijom, promenjenim gledalačkim navikama i ukusima većeg dela gledateljstva i u našoj zemlji, izgubivši i deo nekadašnjeg sopstvenog kulturnog značaja i referentnosti.

ODMORITE OČI ODVOJTE VREME PRIPREMITE KOKICE

Tokyo Vice

Šta: Zapadnjački novinar, koji radi za medij u Tokiju, u žižu svoje istrage stavlja jednog od najmoćnijih mafijaških bosova u tom gradu, što nužno dovodi do opasnog sukoba

Zašto: Ključni mamac u slučaju ove serije koja nastaje pod okriljem HBO-a jeste reditelj Majkl Man, autor filmova *Lovac na ljude*, *Vrelina*, *Lopov*, *Poslednji Mohikanac*, *Poroci Majamija*. Tu je i uvek potentan motiv sukoba različitih kultura, kao i eho filmskog klasika Ridlija Skota – *Crna kiša*. U seriji glume: Ansel Elgort, Ken Watanabe, Odesa Jang, Rinko Kikuchi...

Clarice

Šta: U pitanju je uvid u neispričanu ličnu povest o agentici FBI-a, Klaris Sterling, dok se ona vraća istragama na terenu godinu dana nakon događaja opisanih u filmu *Kad jaganjci utihnu*.

Zašto: Na uzorku nekoliko sezona imali smo prilike da se u formi TV serije „družimo“ s Hanibalom Lektorom (u tumačenju Madsa Mikel-sena); a sad je red stigao i na televizijsko viđenje priče o agentkinji Klaris Sterling. Priča je zdravorazumski pome-re-na malo unapred, a naslovni lik tumači Rebeka Bred, zapažena po rolama u serijama *Slatke male la-žljivice* i *Prvobitni*.

Elizabeth is Missing

Šta: Žena koja pati od demencije bori se da reši slučaj nestanka svoje prijateljice.

Zašto: Put šire i internacionalne publike napokon će krenuti i ova serija, o kojoj se ponajviše priča na konto povratka znamenite Glende Džekson, dvostruke Oskarovke (nagrađene u slučajevima filmova *A Touch of Class* i *Zaljubljene žene*) nakon bezmalo tri decenije odsustva s malih i većih ekrana. U pitanju je adaptacija i kod nas prevedenog i objavljenog romana *Elizabeta je nestala* Eme Hili.

The Gilded Age

Šta: Prikaz, kažu, uzbudljivih života i intriga milionera koji su živeli u Njujorku tokom devetnaestog veka.

Zašto: U smislu scenari-sta iza ove serije stoji Džulijan Felous, autor dobro znane *Dauntonske* opatije. Međutim, kako njegov saharinski brzo-potezni pristup i izraz i nije baš svima po ukusu i volji, može biti da će udarni adut ovde biti glumačka podela u kojoj su i: Kristin Baranski, Sintija Nikson, Keri Kun, Taša Farmiga, Džin Triplhorn... Felous, naravno, ovim zalazi na teritoriju Iđit Vorton, autorke vrsnih romana *Kuća veselja* i *Doba nevinosti*.

It's a Sin

Šta: Hronika koja prati četvoro prijatelja tokom decenije koja je promenila sve, uključujući i pojavu prvih nekoliko talasa epidemije SIDE.

Zašto: U ovom nepregledu ponude uvek je pohvalno kad se producenti i autori zadrže na razumnoj meri – u tom smislu, već sama odluka da ova serija ima samo pet jednosatnih epizoda sjajan je potez. Glavna uloga je pripala muzičaru i glumcu Oliju Aleksanderu, pevaču grupe Years & Years, a od iskusnijih u ovoj seriji glume i Nil Petrik Heris i veliki Stiven Fraj. I, da, naslov je preuzet iz neprolaznog hita dvojica Pet Shop Boys.

ČEKAJU VAS NOVE SERIJE U 2021. GODINI

The Pursuit of Love

Šta: Radnja se zbiva u Evropi između Prvog i Drugog svetskog rata i prati dve prijateljice, Lindu i Fani, i njihove avanture u ljubavi i prijateljstvu.

Zašto: Kažu da se tu radi o melodrami s primesama romantične komedije, što je (bio) čest recept u slučaju romana Nensi Milford, koja je zaslužna i za ovu *Potrugu za ljubavlju*. Mediji su gromko ispratili vanbračnu aferu glumca Dominika Vesta sa znatno mlađom Lili Džejms, a sve se to dogodilo na snimanju upravo ove serije. Za režiju sve tri epizode postarala se Emili Mortimer, koja i sama tumači jednu od viđenijih uloga.

Od bioskopa, kanda, i dobrim delom godine pred nama slaba vajda, a možda i nikakva. Srećom, na drugom tasu tih potencijalnih gledalačkih užitaka i dalje sve funkcioniše kako treba, snima se i snimaće se i tekućih i premijernih igranih serija za televizijsku, striming ili kablovsku distribuciju. Nismo bili lenji, pa smo za vas iz tog nepregleda novih mamac izdvojili one najprivlačnije

TV ekran

TEKST: ZORAN JANKOVIĆ

American Gigolo

Šta: Savremena televizijska adaptacija četiri decenije starog filmskog klasika o životu i trenutku promene ili pokušaju promene zrelog žigola po ukusu imućnih i usamljenih dama.

Zašto: Džon Berntal i Grečen Mol su nasledili uloge od Ričarda Gira i Lorin Hutton u ovoj može-biti sasvim smislenoj i zgodnoj adaptaciji istoimenog izvrsnog filma scenariste i reditelja Pola Šrejdera od pre čak četiri decenije. Kreator serije je Dejvid Holander, koji se dobro pokazao u slučaju serije *Rej Donovan*. Na scenariju je radio i dramski pisac, scenarista i reditelj Nil LaBjut, a već sama postavka filma pruža mogućnost za neusiljeno prebacivanje u formu serije.

The Pembroke Murders

Šta: Viši detektiv ponovo otvara dva nerešena slučaja ubistva iz osamdesetih godina prošlog veka. Forenzičke metode te slučajeve povezuju s nizom provala. Tim detektiva Stiva mora da pronađe više dokaza pre nego što počinilac bude pušten iz zatvora.

Zašto: Iako često uposlen u filmovima bioskopskog kalibra, i Luk Evans je našao za shodno da se u ovom zlatnom dobu tog kraka te industrije okuša na polju televizijske serije, i to u glavnoj ulozi u ovoj ostrvskoj misteriji s podosta nepoznatih. Osnova za seriju je proza Džonatana Hila, autora i kod nas primećenog romana *Izgubiti Džuliju*.

Nine Perfect Strangers

Šta: Da li bi deset dana u elitnom spa-odmaralištu moglo da vas zauvek promeni? Ovih devet potpunih stranaca uskoro će to otkriti... Ali niko od njih nije ni mogao da zamisli u kakav će izazov, čak i opasan po život, to da se izrodi.

Zašto: Baš kao u slučaju serije *Nevine laže* (Big Little Lies), ponovo su se na istom (televizijskom) projektu našle spisateljica Lijen Moriarti, jedno od udarnih pera sve probitačnijeg žanra nazvanog „trileri za mame“, i Nikol Kidman. Uz nju, ovaj put glume i: Luk Evans, Bobi Kanavale, Melisa Mekarti, Redžina Hol, Majkl Šenon, Samara Living, Tifani Bun... I, zbilja, malo li je?

Conversations with Friends

Šta: Dvoje studenta u Dublinu, Frensis i Bobi, i čudna i neočekivana veza koju uspostave s bračnim parom, Melisom i Nikom.

Zašto: Ovde bi udarna preporuka bila senzacionalni uspeh ovogodišnje mini-serije *Normalni ljudi*, takođe proistekle iz proze i kod nas prevedene i voljene irske spisateljice Seli Runi. Stoga, u ovom trenutku i ne mari preterano što se zasad ništa ne zna o podeli uloga, autorskoj i ekipi važnijih saradnika. Seli Runi je, sama po sebi, već sasvim ubedljiv razlog za bezrezervno poverenje. A stoji i da je narečeni roman ipak podatniji za ekranizaciju nego što su to knjiški *Normalni ljudi*.

Wandavision

Šta: Televizijski i serijski spin-off iz radionice kuće Marvel Univerzal Komiks. U središtu su likovi Grimizne veštice/Vande Maksimof i Vizije. U ovom trenutku se ne zna više o konkretnom zapletu.

Zašto: Marvel nam je, na svu sreću, dao da malo odahnemo od njihove zahuktale proizvodnje tokom ove grozomorne i iscrpljujuće godine, a čini se da *Wandavision*, prema prističe iz istog korena i iste „kuhinje“, sugerise nešto drugačije i atipičnije u odnosu na uobičajena marvelovska preterivanja. Tizer izgleda izrazito simpatično, a sigurno će mnoge privući tumači glavnih uloga – Elizabet Olsen i Pol Betani (a tu su i: Ketrin Han, Ket Denings, Rendal Park... u ostalim rolama).

The Serpent

Šta: Ovo je priča o prevarantu i masovnom ubici Šarlu Sobraju, koga je otkrila i kome je u trag ušla mlada činovnica ambasade u jugoistočnoj Aziji tokom sedamdesetih godina 20. veka.

Zašto: Osim retro-šika, britanska mini-serija *Zmija* nudi i podsećanje na jednog od najkriptičnijih ubica o kome se i dalje, u ovoj epohi sumanuto lako dostupnih informacija, vidno manje zna. Naslovni lik igra Tahar Rakim, upamćen već po vrhunskoj kreaciji u Odijarovom remek-delu *Prorok*, a ovde ekran deli sa Dženom Koulmen, Eli Bamber, Bilijem Haulijem... Ovog puta, ta povest je ispričana u osam epizoda.

TV ekran

The North Water

Šta: U središtu priče je Patrik Samner, osramoćeni, bivši vojni hirurg koji pristane da bude brodski doktor tokom ekspedicije na kitove na Arktiku. Na palubi upoznaje Henrija Draksa, brutalnog ubicu čija amoralnost verno prati surovost sveta u kom mora da živi.

Zašto: Mimo uvek potencijalno uzbudljivog okruženja života na polarnim ekspedicijama, ove Severne vode imaju podosta aduta već po pitanju tu udruženih kreativaca – seriju, osmišljenu u četiri epizode od po devedeset minuta, režira Endrju Hejg, reditelj filmova *Vikend*, *45 godina*, *Oslo ni se na Pita* i serije *Looking*, a dve najznačajnije uloge poverenu su Kolinu Farel i mlađem i sve primećenijem Džeku O'Konelu.

Losing Alice

Šta: Fascinacija dovodi do faustovske pogodbe usled koje ambiciozna filmska rediteljka upoznaje i postaje opsednuta mlađom scenaristkinjom koja je prava pravcata fam-fatal.

Zašto: Izraelci su tokom ove godine već imali prilike da vide ovu tamošnju seriju, kažu, blago začudnu i urađenu u duhu američkih filmskih psiho-trilera iz devedesetih godina veka za nama, dakle, zlatne ere kad je u pitanju taj mikrožanr. Naravno, dobro dođu i taj meta-filmski štimung priče o nastanku filma, kao i izraelska egzotika. Serija će uskoro i pred međunarodno gledateljstvo.

Vigil

Šta: Zbog misterioznog nestanka škotskog ribarskog broda i smrti u nuklearnoj podmornici izbiće ozbiljan sukob između policije i britanske bezbednosne službe.

Zašto: Na početku stoji preporuka da je reč o novoj seriji autorâ i producenata popularnih i hvaljenih serija *Na službenoj dužnosti* i *Telohranitelj*. Osim toga, misterija već u prvih nekoliko rečenica deluje intrigantno, škotski krajolici su nepogrešivo oku ugodni, a motiv sukoba organa reda i mira s bezbednosnim strukturama ima potencijala kad su u žiži serijski ili filmski radovi. U *Vigil-u*, između ostalih, glume i Martin Compston (*Sweet Sixteen*, *Red Road*) i Rouz Lesli (*Dauntonska opatiya*, *Igra prestola*).

42

CITY EXPRESS
Parcel Shop

OMV FAS TRAFIKA

Isporuka paketa za 24 sata

Kompanija City Express u saradnji sa svojim partnerima OMV Srbija, PS Mihajlović i Trafika maloprodajnim lancima vrši uslugu preuzimanja i isporuke pošiljki fizičkim i pravnim licima. Preuzimanje i primanje pošiljki je moguće, za sada, na 47 OMV benzinskih stanica, 63 PS Mihajlović benzinskih stanica, preko 30 nezavisnih PS jedinica i 25 Trafika kiosk objekata širom Srbije. Više informacija o usluzi, cenama i vrstama pošiljki koje je moguće poslati/primiti, kao i kompletan spisak lokacija možete pronaći na našem sajtu: www.cityexpress.rs/parcel-shop.

CITY EXPRESS d.o.o.
parcelshop@cityexpress.rs
+381 11 3093 000 • 0800 3093 000
cityexpress.rs/parcel-shop

The Great North

Šta: U Dalekom severu pratimo sumanute i bizarne avanture i poduhvate samohranog oca i njegove porodice čudaka s Aljaske.

Zašto: Ovo je dosta lako „prodati“, pogledajte samo ovaj potencijalno sočan zbir – blago karikaturalna animacija, satira, kreatorke i scenaristkinje serije *Bobovi hamburgeri*, prikaz života disfunkcionalne porodice čudaka i ekscentrika... A uz to, glasove su posudili: Nik Oferman, Dženi Slejt, Vil Forte, Megan Malali... Alanis Moriset!

MENOPAUZA

Kao i ostale, i ova osjetljiva faza života prolazila je u tišini bez adekvatnog tretmana. Ako je stanje bilo zapušteno, komentari „luda žena“ bili su opis i uvreda velikog broja žena koje nisu iznalazile način da se izbore sa svim simptomima menopauze. A koliko samo znate mama, tetaka, komšinica koje bi odjednom, od lepih i veselih žena, postale one kojima koža više ne sija, kosa opada, pojavio se višak kilograma, a one nisu bile ni fizički ni psihički onakve kakve smo na njih navikli. Sa prolaskom godina to su bivale žene kojima fizički izgled više nije bio bitan, koje su možda prestale da se farbaju, šminkaju, da se lepo oblače. Povla-

čile bi se u samoću misleći da je „njihovo prošlo“ i da više nemaju priliku da žive kvalitetan i bogat život u kom su zadovoljne same sobom. Priča o problemima menopauze pokrenula je mnoge žene, farmaceute, lekare da se uključe u rešavanje problema, same žene počele su da preuzimaju stvari u svoje ruke i da rade na sebi i svom fizičkom i psihičkom zdravlju, da konsultuju lekare oko ishrane, fizičke aktivnosti, nege, pa čak i lekova koje mogu uzimati kako bi ublažile simptome menopauze. Na kraju ovog našeg putovanja kroz razne faze koje žene prolaze u toku svog života, zbog svo-

**IZUZETNO OSETLJIVO
RAZDOBLJE U ŽIVOTU VEĆINE
ŽENA (PORED OSTALIH KOJA SU
VEĆ PROŠLE) JE MENOPAUZA.
RELATIVNO SKORO
MENOPAUZA JE UŠLA U NAŠE
REČNIKE KAO STANJE KOJE SE
RANIJE NIJE NI UZIMALO U
OBZIR NITI RAZMATRALO**

je prirode i ličnih izbora, čini se da se o menopauzi još i najviše priča, da je od svih tabua vezanih za žene i krug ćutanja koji se teško razbija oko različitih problema kroz koje žene prolaze, menopauza još i stanje o kojem se koliko-toliko priča. Mi mislimo da je to zato što, kad dođu u određene godine, žene imaju snagu i samopouzdanje da otvoreno i bez straha pričaju o sebi i svojim problemima. Tako bi trebalo da bude od najranije mladosti, da žene slobodno i otvoreno pričaju o onome kroz šta prolaze. Nadamo se da je Libresse kampanja **#pričeiznutra** doprinela tome.

Libresse

LET OUR #WOMBSTORIES BE HEARD

ČŽ 1984

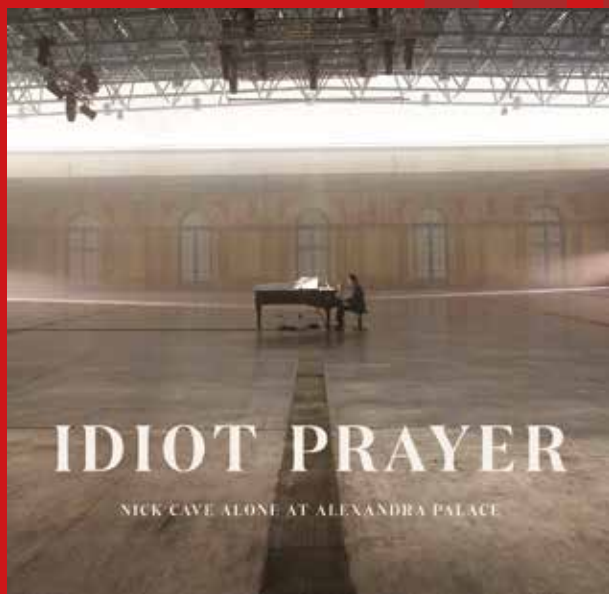
I dalje živimo u vremenu globalnih promena u kojima je normalizacija – misaona imenica. Nekadašnji važni rituali odlaska u prodavnicu da kupimo sebi neku sitnicu da se malo razmazimo u ovom večnom pandemijskom trenutku, DVD, blu-rej, ploču, CD, kasetu, knjigu, strip, nestali su u bestragiji svih rituala koji su nestali. Jedan od najvažnijih je „normalan” odlazak u bioskop kao divna povezanost socijalizacije, hodočašća i uživancije. Postajemo sve asocijalniji, zamajavamo sebe onim „kad sve ovo prođe”. ČŽ 1984 je film čiji su nas distributeri zamajavali mesecima. Distributere je zamajavala pandemija. I nas zamajava pandemija. Svim moćnim filmovima koji su obećavani za ovu godinu, ističe rok trajanja. Fenomen iščekivanja i anticipacije je prestao da bude faktor, makar kao u vreme večitih stihova „ne, nemoj mi pričati”. Ipak, u jeku prigušene novogodišnje euforije, stiže nam ČŽ 1984, drugi deo Čže koji smo toliko očekivali sa svim onim trejlerima i svetlucajućim obećanjima. Pogotovo mi koji smo stasavali osamdesetih jedva čekamo da vidimo da li će Gal Gadot nositi grejače i znojnicu oko glave? Onda onaj ubitačan repetativan remiksovan ritam benda NO i njihovog hita *Blue Monday*? Onda da konačno saznamo kako je preživio Kris Pajn koji je herojski poginuo 1918? I da vidimo kako izgleda omiljena SNL komičarka Kristin Vig kao Čitaa. Kritičari koji su videli film kažu da nećemo biti razočarani. DAPAČE. Tu je i snaga žena, žena reditelj, žena glavni junak, žena glavni negativac to jest žene koje se bore na različitim polovima pravde. Žene koje žive na ostrvu i spremaju se da budu najveće ratnice. Sve je u duhu epohe, osim što su neki drugi narativi zatamnili i „girl power” i „black lives matter” fenomene. Međutim, ono što je najvažnije jeste da se vratimo u bioskop da pogledamo jedan veliki blokbuster. Jer, ako proglase vanredno stanje i lokdaun, a mi u bioskopu, nema nam druge nego da nadoknadimo sve propušteno. A ponavljanje je majka znanja...

BLITZ Film&video distribucija d.o.o.
Početak prikazivanja: 24. decembar

Žena koja obećava

Džad Apatou je nedavno rekao da je ovo najgore vreme za žanr „male komedije”. Izgleda da je ovo najgore vreme za bilo koji žanr. Ovaj film spada u izvanredne, štaviše, kontroverzne komedije izvanredno odglumljene, izuzetno koncipirane, s finim nametljivim cinizmom, tako neobičnom stilskom figurom kad je „ženski” film u pitanju. Rediteljku Emerald Fenel znamo kao veoma zanimljivu glumicu koja je poželeva da bude reditelj. Kao Olivija Vajld nedavno, čiji je film *Booksmart* bio prošlogodišnji nosilac laskave titule magazina *UNCUT* za najbolji film godine. Emerald je očigledno razvila BFF prijateljstvo s Keri Maligan i pred producente došla sa scenarijom za „revenge porn” komediju. Verovatno niko nije spajao ove podžanrovske kombinacije, ali film je pun pogodak, uz mogućnost i sreću da ga vidimo u bioskopu. Keri Maligen je nepogrešiva u svojoj glumačkoj igri dvostruke ličnosti tj. zamene identiteta tokom dana i noći. Kao osvetnica muškom rodu za sva zla od Starog zaveta, Maliganova igra na tankom pelivanskom koncu komičarke koja je sve vreme bila zatvorena u telu dramske glumice koja uvek dela iz drugog plana. Zato je ovde neodoljiva. Iako je potrebno izabrati još jedan film za koji je scenario napisala žena koja je isti taj film i režirala a glavni lik je žena, onda pored ČŽ neka to bude ŽKO, nećete se pokajati...

NICK CAVE

IDIOT PRAYER, ALONE LIVE IN ALEXANDRA PALACE

Multimedija 2020.

U trenutku kad nam baš nije svejedno da nam omiljeni beogradski gost – Nik Kejv – već drugi put otkazuje koncert, dolazi nam album koji je po mnogo čemu specifičan. Prvo, Nikolin prateći bend, Bad Seeds se menjao i evoluirao više nego sam umetnik, i odustvo istih s ovog albuma jeste tragično shvaćena greška, međutim, ako se ovaj isti album uzme kao večni trenutak koji živimo i sami, onda se dobija potpuno drugačija perspektiva. Prvo, svi se osećamo kao da svaki dan živimo sami na nekom velikom praznom stejdžu gde nema ko da nam tapše, da nam se smeje ili makar da nas gađa paradajzom. Drugo, Kejv nije imao smirivanje drugog pika oko izbora, jer je čovek stanovnik sveta a ne Srbin iz Pojata, pa je jasno procenio da je ova pandemija maraton a ne trka na 300 metara, štafetno. Treće, učinio je nešto što se blago poredi s poduhvatom Džona Kejdža iz šezdesetih kad je snimio pesmu od tri i po minuta na kojoj svira samo tišina. Naprotiv da ovde ima samo tišine, ima glasa i klavira. I ako uzmemo u obzir da snimak potiče iz fatalnog juna 2020, da je ispunjen s 22 pesme od kojih neke nisu svirane nikad, a neke

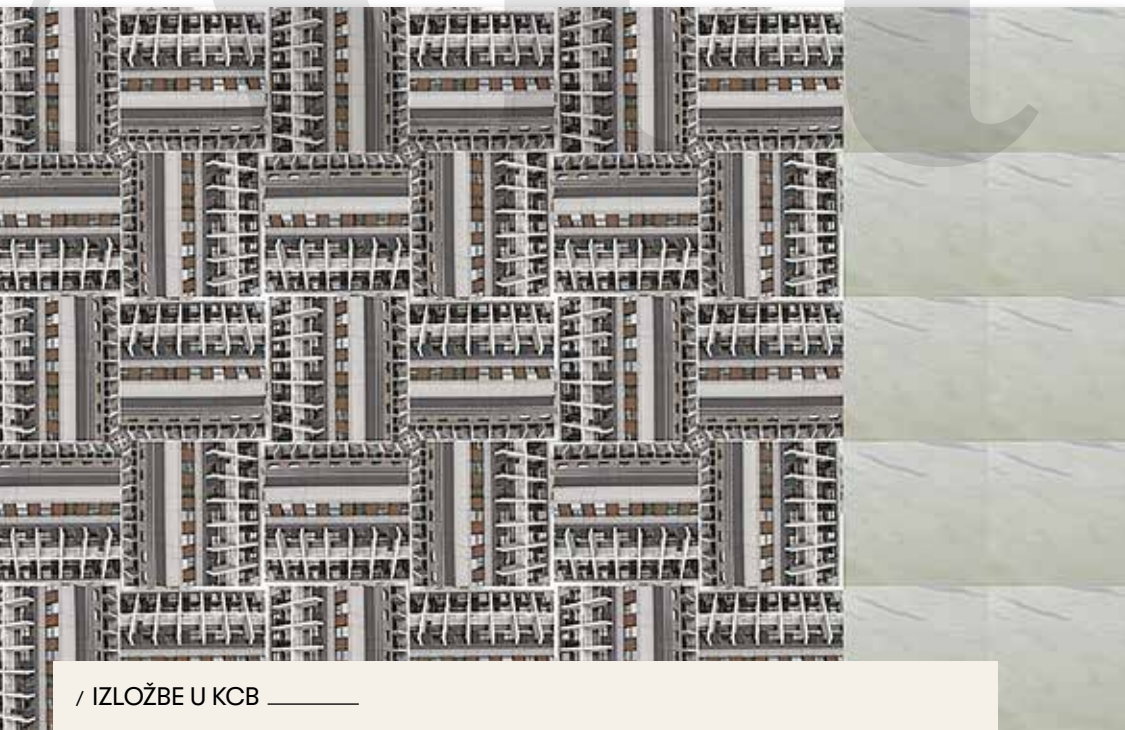
vrlo retko, i da je silom prilika svaka primorana da se zatvori u samo jedan aranžman, klavir i glas. Nik Kejv kao pijanista nije ništa novo, međutim, retko kad je imao pesme isključivo na klaviru, a da je pritom morao da razmišlja simfonijski. Ako postoji zamena za naše ukradene koncerte iako postoji ekvivalent poslednjeg koncerta na svetu, onda je to ovaj album. Intima nije reč koja prva pada na pamet, iako je najočigledniji ulog. Neki aranžmani su apstraktniji, neki su čak neprepoznatljivi koji lelulaju u nekoj pseudodžez atmosferi poznog Rjuičija Sakamotoa. Međutim, intenzitet narativa je ono što dominira, tako da zemljotres Mercy Seat ima prirodno istu rezonancu kao *Papa Won't Leave You Henry*, međutim, nijedna od te dve pesme ne može da nadglasa *Ship Song* ili *In You Arms*, pa čak i *Sad Waters*. Zato ovo nije jednostavan album koliko mu kalibar dopušta. Kejvov klavir i Kejvov glas dolaze iz epicentra globalnih stranputica čiji smo kurs sami stvorili. I u tom starozavetnom diskursu Boga punog gneva, ovaj album je samo fusnota o nadi koja se guši, ali i dalje postoji. U ogromnoj koncertnoj sali, ali i potpuno sama...

PIŠE: ALEKSANDAR S. JANKOVIĆ

DIMITRIJE DIMITRIJEVIĆ „ČAR PITANJE” Menart 2021.

Da se razumemo na samom početku: Dimitrije Dimitrijević je ime benda Dimitrija Simovića iz niškog afro fank benda Igralom. Kako široj publici ni jedan od dva Dimitrija ne znače skoro ništa, vredno je spomenuti da je ovaj potonji na mesto ovog prvog snimio zavodljivi debi album, kriptičan baš kao i Dimitrijević identitet. Kako muzički i lirski ne može da bude deo šire tapiserije modernog srpskog zvuka, jasno je da je projekat začeo u Zagrebu pre koju godinu uz pomoć Ivana Grabenskog, mističnog hrvatskog muzičara. Ako zanemarimo teoriju, i jednostavno preslušamo album bez mnogo uplitanja Igralom, imamo zanimljiv, neočekivano konzistentan album koji traje nešto malo više od pola sata, ali s raskošnom erudicijom i muzičkom elokvencijom. Ako bismo skinuli ritam-sekociju iz rane faze KKN, dodali prstohvat Irie FM, isekali sve faze zagrebačkog benda Yammatt, dodali ponoćnu atmosferu nekog zadimljenog niškog kluba posle drugog dana Nišvil festivala, onda imamo Čar pitanje, koji bi u Hrvatskoj zasigurno našao širu publiku i dobio makar jedan porin za aranžmane. Međutim, ovde imamo Simovića koji se poziva na Pekića, i zanimljive muzičke goste poput Sare Renar, Viktora Slamanga, Vedrana Peternela, Igora Pavlice koji stvaraju potentnu muzičku muskulaturu gde svaka pesma kao da ima veličanstveni krešendo i tera da se presluša opet. Trijumf hemije.

/ IZLOŽBE U KCB _____

DECEMBARSKE IZLOŽBE U KULTURNOM CENTRU BEOGRADA

Do 21. januara 2021. godine, u tri galerijska prostora Kulturnog centra Beograda kao i do sada, možete pogledati tri istovremene izložbe:

U galeriji Artget predstavljena je izložba pod nazivom *Drama u fotografiji? Fotografska slika na Fakultetu dramskih umetnosti i 50 godina Katedre kamere*, na kojoj su izloženi radovi studenata sa Fakulteta dramskih umetnosti, na predmetu Fotografska slika, a ujedno se i obeležava 50 godina od osnivanja katedre kamere na FDU. Izlagači su studenti Fakulteta dramskih umetnosti: Vladislav Andrejević, Aleksa Bartol, Milica Drakulić, Boško Đorđević, Kosta Đuraković, Ana Melenčević, Miroslav Mišić, Milan Radojčić, Đorđe Stojiljković, Mladen Teofilović, Đurđina Tomić i Luka Trajković, dok su gostujući izlagači, studenti Fakulteta primenjenih umetnosti: Una Laurenčić i Jelena Žigić.

U Likovnoj galeriji otvorena je izložba *Soba s pogledom*. Izlažu Radoš Antonijević i Nenad Malešević, Bojan Bem, Dejana Vučićević, Gabriel Glid, Vesna Golubović, Marija Dragojlović, Ivana Ivković, Ljiljana Jarić, Nemanja Ladić, Goranka Matić, Ivana Popov, Jelica Radovanović i Dejan Anđelković, Milica Ružičić i Ivan Šuletić.

Soba sa pogledom je izložba koja se priređuje povodom uspešnih i kreativ-

nih 60 godina delovanja Likovne galerije Kulturnog centra Beograda u kulturi grada, zemlje i okruženja, i predstavlja svojevrsni omaž tradicionalnoj izložbi, *Beograd inspiracija umetnika*, ali je od nje udaljena revidiranom koncepcijom zasnovanoj na strategiji percipiranja grada, ovog puta, sa prozora doma ili ateljea umetnika. Kustoskinje ove izložbe su Svetlana Petrović i Gordana Dobrić. U galeriji Podroom su izloženi radovi Borisa Burića, pod nazivom *Dějã vu*.

„Normalan život” je na *hold-u*, motori kapitalizma su blago usporeni, a vizije budućnosti ne idu dalje od proleća sledeće ili one tamo godine kada se, možda, vraćamo svetu bez maski. Kraj druge decenije novog milenijuma biće deo budućih prisećanja na vreme kada je sve počelo ili kada se sve završilo, u svakom slučaju kada je na trenutak sve stalo da se napravi start za još jedan istorijski loop. Svojevrsni mizansceni kroz koje se posmatrač u galeriji kreće u funkciji su evociranja filmskog prostora i vremena koji bi trebalo da ga iniciraju u sopstveni sled sinematičnih doživljaja i povezivanja različitih asocijacija na kraj jedne epohe i ideologije, na ispražnjenost simbola pobune i potrebe da se iskorači iz dominantnih i nametnutih okvira u umetnosti.

Knez Mihailova 5 / www.kcb.org.rs

/ GALERIJA RIMA _____

SLIKE ZA PARISKI BIJENALE 1965

U galeriji Rima traje izložba radova Đorđa Ivačkovića, vezanih za njegov nastup na Međunarodnom bijenalu mladih umetnika u Parizu iz daleke 1965. godine.

Tada još nepoznat kao slikar u Jugoslaviji i Beogradu, iz koga se doselio u Pariz 1962. godine, Ivačković je svoj prvi veliki uspeh ostvario na pomenutom Bijenalu kao deo selekcije Francuske, zemlje organizatora i domaćina ove značajne svetske bijenalne smotre. Zajedno sa još sedmoricom pariskih umetnika, bio je izabran od strane grupe mladih francuskih likovnih kritičara da svoje radove prikaže u prostranom holu Muzeja moderne umetnosti grada Pariza. Za tu priliku Ivačković je izradio seriju slika koje ujedno spadaju među radove najvećih dimenzija u njegovom opusu. Četiri rada iz pomenute serije, približnih dimenzija 260 x 240 cm, nastala tokom avgusta 1965. godine, pronađena su u umetnikovoj porodičnoj zaoštavštini u Parizu i predstavljaju fokus izložbe u Galeriji RIMA.

Pariska 8 /
www.galerijarima.com

Lana Bastašić
Mliječni zubi

*Diršjive
i brutalno
iskrene priče
o detinjstvu*

„Upečatljive, nerijetko
uznemirujuće – na način
na koji to svaka dobra
književnost naprosto
mora biti – priče Lane
Bastašić uvlače nas u
tegoban, traumatičan
posao odrastanja.“

– Marko Pogačar

BOOKASTORE

Cara Lazara 12, Beograd
Cara Dušana 68, Beograd

VREDI A ŠTEDI!

FANTASTIČNA
PONUDA
TV
KANALA

12
MESECI
PO 1 DIN
SVI BOX
PAKETI

Promocija 12 meseci po 1 dinar važi u periodu od 15.9.2020. do 31.12.2020. za sve nove korisnike mts usluga, kao i postojeće korisnike isključivo usluge mts fiksne telefonije, koji uvedu optičku infrastrukturu uz bilo koji BOX paket, uz ugovornu obavezu od 24 meseca. Nakon isteka 12 meseci korisnici plaćaju regularnu cenu odabranog BOX paketa.

Više informacija pronađite na mts.rs

mts
Tvoj svet